

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Egy hétre 2 korona

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona
 Egy hétre 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK:
 5-szorosban ponts sor egyszer 20 fill.
 minden következései 10 fill.
 Nyitász sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 99.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 Jósa ut. főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 121.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szombat, augusztus 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolk: Ügyvédek.
- Konyhakertészet szövetségi alapon.
- Tlaza és Bánffy kibékültek.
- Székhámos segédjegyző.
- Tűz a vasuti slaken.
- A bepörölt „Jegyesek.”
- Ol Törökország.
- „Miol grófné” tragédiája.
- Ügyvédek gyásznapja.
- „Művésztelep” Csanádpalotán.
- Wekerle dolgozik.
- Óngyilkos banktisztviselő.
- Baumann Károly.
- Megbecstelenített nő holttest.
- A kicsapott gimnázista bűnei.
- Farkas Győző a vaskorona-rend lovagja.
- Térső: Lujza szerelmei.

Ügyvédek.

Arad, július 31.

Hatvanegynéhány fiskális, vagy ennél is több, szónokolt a tárgyaló teremben. Ez alkalommal nem a mások bőrét, hanem a magukét védték. Az adótörvény-szék, amely három hét óta belefásult a százféle árnyalatu panaszok hallatára, a mely már megdöbbenés nélkül veszi, hogy ebben az országban minden mesterségre ráfizetnek, ma egy-egy pillanatra fölolvadt és elbámult. Ki hitte volna, hogy az ügyvédeknek is rosszabbul megy. Az ugynevezett aranybánya irodák csak a képzőlet vármegyéiben vannak meg; némelyik ügyvéd a jogi képviselőket már csak mellékfoglalkozásként tűri meg; és öreg prókátorok, akiknek fürteit husz-huszonöt éves gyakorlat gyéritette meg, azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy okosabb pályát kellene választani.

Bizonyos, hogy az adó-referens előtt tett vallomások nem alkalmasak arra, mikép azok nyomán valamely életpályáról, foglalkozási ágról ítéletet mondjanak. Egy olyan ostoba adórendszer mellett, a hol a jövedelemnek becsületes bevallása annyit jelentene, mint a keresetnek legalább egy ötödét az állam ő felségének fölajánlani, önmagának és családjának hóhérra lenne az, aki nem sir és nem panaszkodik. Igen fonák, sőt megengedjük, humoros rendszer ez; de a törvény teremtette és a törvény felelős érte. A panaszkodás tehát magában nem lenne mértékadó. Azonban az ügyvédek anyagi sorsa, keresete a valóságban is rosszabbodott és a mint a mai adótárgyalásnál rámutattak, még jobban fog süllyedni.

Ennél érdemes gondolkodóan megállani. Rövid ideje csak, még a legjobban irigyelt pálya volt. Hid a meggazdagságra, hid mindenféle érvényesülésre. A politika mezője csaknem egészen az ügyvédekéi voltak. Még a mai parlamentben is a képviselőknek több mint a fele fiskális. Most se ritkák a panaszok, hogy prókátorország vagyunk, ahol a jogászok lépik el a többi társadalmi osztályokat megillető, vezető pozíciókat. És így tovább. S mialatt így kívülről szapulják az ügyvédi pályát, beállanak a szapulók közé maguk az ügyvédek is: a macska rugja meg ezt a mesterséget, amelynél egy valamire való kisműhely is fehérebb kenyeret tud adni. Az pedig nem követelt diplomát, megkopáló egyetemi esztendőket!

A tulszaporedás, a költségek szűkmarku megítélése és az ügyvédi kényszerhez kötött ügyek fogyása az ismer-

tes okok, amelyek miatt ez a tejjel-méz-zel folyó hivatás elsekélyesedett. Azelőtt kevesebb ügyvéd volt, kövér költség és több akta; most pedig több ügyvédre kevesebb költség és az ügyek kisebb forgalma jut. A végrehajtási novella, ez a rossz hírű irásmű, egész száz koronáig fölöslegessé teszi az ügyvédek igénybevételét. Talán a kliensek anyaga is elromlott, bizalmatlanná és kevésbé bőkezűvé vált. Egyszóval: az ügyvédi kereset mind kevésbé kívánatos lesz, — annak ellenére, hogy még mindig esztelen tolonganak utána.

Szomorú jelenség ez, amelynek csak a jövőben, a következő nemzedék sorsában látni a jó hatását. A dekadencia tovább fog tartani, lassan lassan áldozatai is lesznek, de végül bekövetkezik törvény nélkül is a sokat emlegetett orvos-ság: a zárt szám és a kettéválasztás. Végül is nem lesz több ügyvéd, mint a mennyi kell, és végül nem lesznek (amint a multban) csupa tiz-huszezer koronás irodák, hanem egy-két ilyen mellett szép középkeresetű ügyvéd-boltok. És ki tudja, hogy az a látókép, amelynek első konturjait körülbelül a mai adó-ítélkezés mutatta meg, egész kifejlődésben nem fog-e saját-ságos látványt mutatni. Azok a vezércikkek, amelyeket az iskolaév elején, s az iskolaév végén írnak a pályaválasztás fontosságairól, egész máshova fognak kiszögelleni, mint ma. Talán lesz közülünk aki még elolvashatja a panaszt, hogy az oktalan szülők már nem akarják ügyvédnek adni a serdülő gyermekeiket...

Lujza szerelmei.

— Könyv Tosellinéről. —

Egy lipcsei kiadónál érdekes könyv jelent meg, amely első sorban a wettlini udvarral foglalkozik, amely főképp *Lujza* trónörökösne nevével kapcsolatban vált egy időben sokszorosan emlegetetté.

A legérdekesebb fejezetek az elhunyt György szász király s *Lujza* trónörökösne, a jelenlegi *Toselliné* személyével foglalkoznak, aki ez idő szerint betegesen fekszik egy heidelbergi szanatóriumban.

A könyv szerzője különösen arra fektetett nagy súlyt, hogy György király jellemét értetőbbnek és szimpatikusabbnak tüntesse föl, mint ahogy általánosan az emberek köztudatában és érzsületében él. Othonában, amelyet hangulatosan ír le a könyv, napi foglalkozása és szokásai közelebbről mutatja be őt; a szerző, de bennünket leginkább az a rész érdekel, a melyet dolgozó szobája leírásánál mond el.

György király dolgozószobájának falán a többi között egy remek csoportkép függött, a mely Frigyes - gost trónörökösét ábrázolta gyermekkorában. A trónörökös alakja mellett egy fekete folt ékeztetett el a képet. Egy napon az ősz uralkodó leakasztotta a falról a képet, mely szeretteit ábrázolta, s Lujza volt

trónörökösne alakját kivágta onnan. A képből kivághatta, de a szívekből nem. S furcsa! A fekete folt nem kinoszta meg a királyt újra meg újra? Miért nem cserélte ki a fényképet egy másikkal, amelyen az egykori trónörökösne képe egyáltalában nincs rajta? Réj tője ez az emberi léleknek!

Nagyon érdekesen írja le aztán a könyv szerzője Montignoso grófnénél 1904. júliusában tett látogatását.

A grófné Warteggenben, egy kedves, kis svájci házcskában lakott, amely távol a világ zajától, álmódjára húzódt meg a sötétlő lombok között.

Itt egy hullámos fűtű, bájos, kis lányka üpögött egy komorna felügyelete alatt. Labdázgatótt, majd egy hóféhér, kitömött nyulacskával játszadozott. Egyszerű gyermekkeszi állott a kösélében. A kicsike nem volt más, mint Pia Monika szász hercegnő.

József, az érdemes és kipróbált szolga jeleztette be az érkező vendéget. A grófné azonnal lestegett az angol stílusú házikó lépcsőin és kezét nyújtotta az érkezőnek:

— Nagyon örülök, hogy eljött! ... Nézze csak, milyen remek itt minden. Nagyon boldog vagyok itt.

— Gyakran gondol fenségad Drzdára? — kérde a vendég.

— Oh, természetesen! Sokszor vágyódom Szászországba. Gondoljon csak Dresdena éleink művészetére, amelyet persze itt teljesen nélkülözöm kell.

— Ugy gondoltam, — egészítette ki mondanivalóját a látogató — nem szenved-e súlyosan a gyermekeitől való elváltása miatt? A kiscsinyek különben üdék és virulók.

— A kedves kicsikék! — kiáltott föl a grófné és mély pirosság fátotta át arcát. — A trónörökös (s mostani király) csak nekik él... Mint hallom, ön Gasteinből jön most. Hogy van a király? Látta?

— A király jobb szíven van, mint a mult évben Gardoneban, a régi testi ruganyosságát azonban elvesztette.

Mialatt a park árnyas utain sétálgattak, a grófné újra, meg újra hangsúlyozta, hogy a warteggi idillikus magányban megtalálta lelkének békéjét. A szemel ragyogók voltak és úde arcát megbarnította a nyári nap. Fehér ruháján nem volt semmi dísz, vagy ékszer, csak a fülén csillogtak csodás ezépaégű gyöngyök. A grófné Warteggenben egy szüleltől választott udvarhölgy, Fugger grófné társaságában élt, aki nagyon egyszerű nőnek látszott.

Atyjával, a toskánai herceggel, állítólag teljesen ki volt békülve a hercegnő s az ő tanácsa nélkül nem fogott semmibe. A beszél-

Konyhakertészet szövetkezeti alapon.

Nehézségek az aradi akció útjában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31

A konyhakertészetnek Aradon való meghonosítása nem megy oly könnyen és áldozatok nélkül, amint azt a gazdasági sték és a kösgyűlés elgondolták. A város az augusztus 18-án bérbeadandó földek hosszú lejáratra kiállított szerződésével akart lendíteni, kedvet kelteni a kertészet újszele iránt a bérleőkben. A gazdaságok pedig úgy szándékoztak módot nyújtani a kertészet tudnivalók elsajátíthatására, hogy úgy a földművelésügyi miniszteriumot mint az országos gyermekvédő Liga elnökségét megkereste a tanács az iránt, hogy Aradon létesítsenek *bolgár* rendszerű kertészetet, illetve, hogy a Liga itt is, mint azt Szegeden megtette, a gyermekmenhelyekből kikerülő kertész tanulók részére állítson otthont.

A Liga még a múlt hónapban tudtára adta a városnak, hogy csak százhuszszeker koronás városi hozzájárulás mellett hajlandó az otthont megteremteni. Erről tehát többé beszélni sem lehet, mert Aradnak sem tőkéi, sem ilyen célra szánt alapjai nincsenek.

A földművelésügyi miniszteriumnak ma jött meg a leírata, mely újabb nehézséget állít az üdvös eszme gyors megvalósítása elé.

A miniszter a következőképpen akarja ugyan is megoldani a bolgár kertészet létesítését:

Folyó évi március hó 12-én kelt felterjesztésére értesitem a polgármester urat, hogy a bolgár mód szerinti konyhakertészetnek az országban való meghonosítását nem mintakerti telepek felállításával óhajtom megvalósítani, hanem *szövetkezeti* úton oly földművesek részvételével, kik a bérelt földet sajátkezűleg munkálják meg.

Ily szövetkezetek létesítéséhez legalább harminc holdnyi terület szükséges egy-egy tagban.

Az ezen alapon létesülő földműves-szövetkezetnek a konyhakertészetre szánt területét öntöző vízzel ingyen látnám el, szakértő vezető bolgár kertésztől gondoskodnám, akit hasznos bér elengedéssel, magokkal és melegágyakkal támogatnék, oly közelethez ellenében, hogy

szövetkezeti társait utmutatással és palántákkal lássa el.

Ezen az alapon óhajtok az országban több szőlőtelepet létesíteni és amennyiben a város hajlandó a fenti feltételek mellett szegényebb sorsú földművesek szövetkezését előmozdítani, nem zárkozom el attól, hogy Arad város közelében is egy bolgár mód szerinti létesítendő kertészetet a fent kifejtett módzatok mellett támogassak.

Mezőssy,
Allamtitkár.

Lócs Rezső gazdasági tanácsos meg fogja kísérelni a kisebb gazdaságokat szövetkezetben egyesíteni, de nem sok reménnyel kecseget a kísérlet, ismerte a magyar gazdaságok konzervatív gondolkodását, mely nagyon is tartózkodó álláspontra kényszeríti őket a kertészet kérdéssel szemben.

Tisza és Bánffy kibékültek.

Egy táborban?

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 31

A jövő politikai alakulatokra nagy befolyással lehet az az érdekes politikai esemény, amelyet egy fővárosi megbízható helyről nyert értesülés alapján közlünk. E szerint *Tisza és Bánffy*, a közelmúltban nagy politikai ellenelek, békejobbót nyújtottak egymásnak és valószínű, hogy fegyverbarátságra lépnek a hatvanhetes politika védelmére.

Azt az elkéseredett harcot, mely *Tisza István* gróf és a szabadelvű párt bukásával végződött, tulajdonképpen *Bánffy Dezső* báró indította meg ama nagy beszéddel, melyet mindjárt képviselővé választása után a Házban tartott és amelyben a leghévesebb támadásokat intézte az akkori miniszterelnök ellen. *Tisza István* élesen vágott vissza és a két államférfi azután sokszor került egymással szembe abban a parlamenti küzdelemben, mely a november 18-iki és a december 13-iki eseményekre vezetett.

Időközben a szabadelvű pártnak az a csoportja, mely *Bánffyval* is rokonszenvezett, mindent elkövetett, hogy *Bánffy* Ti-

szával kibékítse, mert ezek a képviselők előre látták, hogy a *Bánffy* agresszív fellépése veszélyes lehet *Tiszára* és a pártjára nézve. Akkorában mintegy hetven szabadelvű párti képviselő fel is kereste *Bánffy*t és mindenképpen rábírti igyekeztek őt, hogy béküljön ki *Tiszával*. *Bánffy* hajthatatlan maradt és ekkor tette azt a kijelentést, hogy *Tisza István* kormányzása veszélyes az országra és ezért őt okvetlenül meg kell buktatni. Köztudomású az is, hogy a november 18-ika után megalakult koalíciós ellenzék tulajdonképpen vezére *Bánffy* volt, aki biztos kézzel vezette győzelemre a koalíciót.

Azóta az idők nagyon megváltoztak. *Bánffy* otthagya a koalíciót, teljesen egyedül maradt, míg *Tisza István* teljesen visszavonult a nyilvános szerepléstől és az események csendes szemlélője. A változott politikai viszonyok közelebb hozták egymáshoz a két bukott államférfiut és a *tarasszal egy vacsorán találkoztak, amely alkalommal kibékültek*. Barátságosan kezét szorítottak és hosszasan elbeszélgettek egymással. *Azóta is többször érintkeztek egymással*.

Hogy ez a kibékülés a jövőre nézve mit rejt magában, erre nézve természetesen minden kombináció korai volna. Az azonban bizonyos *Andrássy Gyulának* egy kijelentéséből, hogy a mostani 67-es pártok — ha a fuzió a 48-as párttal nem sikerülne — számítanak a *Tisza* által vezetett nemzeti társaságra és a *Bánffy* által irányított új pártra.

Szélhámos segédjegyző.

Az „ügyvédsegéd“ ur.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 31.

A fővárosi rendőrség ma délelőtt le tartóztatta *Gráf József* zalaegerszegi születésű, 25 éves utazót, aki ellen furfangosan elkövetett csalásai miatt egész sereg följelentést tettek. Bár a szélhámos utazó hosszabb idő óta Budapesten tartózkodott s az Erzsébet-körút 29. számú házában bejelentett lakása volt, csak hosszas kutatás után tudott ráakadni a rendőrség.

Gráf, aki viselt dolgai révén részolgált a magyar köpenicki kapitány elnevezésre, évekkel ezelőtt — mint fővárosi tudósítónk jelenti, — segédjegyző volt Rákoskeresztúron.

Itt sikkasztott, amiért följelentették és a pestvidéki ügyészség börtönébe került, ahol megismerkedett *Kramár János* fogolylyal, aki nyolc évi börtönre volt ítélve, mert Táplósápon megölte a fivérét.

Gráf négy hónap emultával kiszabadult a börtönből. *Gráf* ekkor a börtönben kötött ismeretséget hasznosítani akarta és furfangos tervet eszelt ki. Fölkereste *Rács Géza* dr. ügyvédet és közölte vele, hogy a börtönben levő *Kramár* őt assal bista meg, hogy keresse fel *Rács* dr.-t és perújítást kérjen a gyilkossági ügyben. A perköltségeket *Kramár* táplósápi rokonai fogják viselni. *Gráf* hamisított is *Kramár* nevében egy ügyvédi meghatalmazást.

Rács vállalta az ügyet, magához kérette a gyilkos táplósápi rokonait, akik az ügyvédnek kijelentették, hogy viselik a perköltséget. Vasárnap majd behozzák a pénzt. A tárgyaláson jelen volt *Gráf* is. Másnap azután *Gráf*, *Rács* dr. nevében táviratozott Táplósápra *Kramár* ro-

getés során a grófnő áldatlan ügye is szóba került, amelyre vonatkozólag a látogató néhány óvatosszonyi véleményt is csiált.

— A kétségbeesés vitt rá, higgye el, — velette kőbe a grófnő. — Az idő majd csak látványt borít rá. Pihenjenek békén a multak. Nygálytalanban nem kellene róla beszélni, nehogy *György királyt* öllingassák.

A látogató azt kérdezte ezután:

— Folytat-e levelezést fenséged a trónörökösrel?

— Ezt nem szabad tennem, — hangzott a felelet — de ismerem a szívét. Tudom... óh, jól tudom... őt perc alatt a trónörökös —

Mosolyogva hagyta félbe, nyilván bizonyosnak érezvén magát a volt hitvestárs szerelme iránt.

— A trónörökös, — folytatta a látogató — most különösen nagy szimpátiának örvend az országban. Hogy azonban ezt még növelje, olyasmit kellene tennie, ami szívesen szívét nyerné meg számára. Protestánsná kellene lennie.

A hercegnő helyeslőleg bólintott:

— Igaza van, de erre gondolni sem lehet. A trónörökös hitű katolikus. Frigyes Agost sohasem fog hitet változtatni.

Most *Miksa* hercegről kezdtek beszélni, aki tudvalevőleg a papi hivatásnak szentelte életét. Az ő személyes ügyében azt várta volna tőle az ember, hogy mint a szeretet vallásának képviselője, az engesztelődést fogja hirdetni. De nem tette ezt.

A grófnő látogatója elmondotta, hogy a herceg, egyik barátja előtt, aki a trónörökös nével, kevéssel eelőre után *Genfben* beszélt, kevéren sirt. A grófnő csendesen mosolygott és így szólt:

— A király halála után visszatértek *Drezdába*. Azt bizonyosan tudom: a férjem még mindig szeret.

A beszélgetés astán ismét más fordulatot vett.

— A szászok már több ízben fölkerestek engem, — mondotta a grófnő eléggülten. — Szegények is voltak köztük, akik hazra szerettek volna menni, de nem volt pénzük. Én szívesen adtam nekik.

Ebben a pillanatban belépett *József*, az öreg szolgálta és egy tálcán névjegyeket hozott be.

— Ismét szászok vannak itt, fenség, — mondotta.

A grófnő sugárzó arccal nézett vendégére és így szólt:

— Látja, nem felejtettek el engem!...

konalhoz s közölte velük, hogy nem szükséges Budapestre utazniok, majd kiküldi a segédjét *Gráf Józsefet*, aki az ügyet tanulmányozni fogja. Néhány nappal később *Gráf József* meg is jelent a táplószápl közszékházán, ahol a jegyzőnek úgy mutatkozott be, mint Rács segédje. Előkért a *Kramár* ügy aktáit, azután a jegyző előt jegyzeteket csinált az iratokból.

Később a közszékházára kérette *Kramár* rokonalát, akik egy pillanatra sem kételkedtek a jegyzői hivatalban dolgozó „ügyvédsegéd” urban és átadták neki háromszáz koronát. A csatlás csak akkor derült ki, amikor Rács írt Táplószápra, hogy miért nem látogatják meg. *Kramár* rokonal *Gráf* család miatt feljelentették. Azóta nyomozta a rendőrség.

Most *Gráf* visszatért Budapestre és az Erzsébet körút 29. számú ház első emeletén a 11. számú lakásban bérelt hónapos szobát. A rendőrség ma kinyomozta a székhámost és letartóztatta.

Tűz a vasuti sineken.

Elégett teherkocsik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 31.

Riasztó hír terjedt el ma reggel Szegeden. Arról beszéltek, hogy a szegedi vonat Kisteleknél kigyuladt, porrá égett és számos ember életét veszítette. Pánikszzerűen adták tovább ezeket a híreket. De mint tudósítónk jelenti, már délelőtt tíz órakor kiadták a hivatalos jelentést, amely a vasuti szerencsétlenségről a következő, megnyugtató értesítést tartalmazza:

A hajnali 2 óra 50 perckor Szegedről Budapest felé induló 751-es számú tehervonatot a 299. és 298 ik számú órházak között komoly veszedelem fenyegette és nagy baj érte. A tehervonatba bekapcsolt két kocsi ugyanis Pusztaszer elhagyása után kigyuladt és a rajta levő hajóhinta-rakományokkal együtt teljesen elégett.

A csütörtökön hajnalban Szegedről induló tehervonat nagy késéssel érkezett meg Pusztaszere, ahonnan teljesen rendben indult tovább. A vonatnak a mozdonytól számítva harmadik és negyedik kocsián aradi hajóhintasok rakománya volt. Félnégy lehetett, amikor a vonatnak Pusztaszerről való elindulása jelezve volt s alig néhány perc múlva, a 299. számú órház elhagyása után hatalmas lángnyelvek nyultak föl a hajnali sűrűségbe. A hintákkal megrakott harmadik és negyedik kocsi ugyanis kigyuladt és gyorsan, nagy erővel égni kezdett.

A vonat a nyílt pályán azonnal megállott. A tüzet a pusztaszeri állomásról látni lehetett és így Krauczy Sándor állomásfőnök a tűz fecskeendőkkel azonnal kivonult. Amikor az égő vonathoz értek, a rakományval utazó két komédiás nem volt már sehol. Amint ezek a tüzet észrevették, a vonatról rögtön leugrottak és elfutottak. A tűz oltásához sem lehetett hozzáfogni, mert a vonatvezetőség szerint karbid volt a vonaton, ami oltás esetén a veszedelmet csak terjeszthette és fokozhatta volna.

Krauczy állomásfőnök tehát az égő kocsikat azonnal lecsatoltatta, hogy az által eléjét vegye a tűz terjedésének. Közben megérkezett Szegedről Pusztaszere a 761 es számú tehervonat, ennek a gőzmozdonya a nyílt pályán vesztendő teherkocsikat bevitte Kistelekre, ahol intézkedtek a kocsiknak továbbszállítására iránt.

A kárt eddig még nem állapították meg, de nem tudják a tűz okát sem. A vonat szemlézetében nem történt baj. A reggeli hat

órákor Szegedről induló gyorsvonat több, mint fél órai késéssel érkezett meg Budapestre. A két teherkocsi egész a tengelyig leégett, a szerencsétlenségről értesítették a budapesti balparti újletvezetőséget.

A bepörölt „Jegyesek.”

Negyvenkét kereset az aradi járásbíró-ságnál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 31.

As aradi kir. járásbíró-ság előtt a napokban negyvenkét aradi kereskedőnek és iparosnak egyforma szövegű keresetét nyújtották be. Valamennyit a *Jegyesek Albuma* című vállalat, illetve ennek alvállalkozója, Szilas Mór marosvásárhelyi kereskedő ellen adták be s azokra a mesterkedésekre irányul, amelyeket az Aradon is folytatott.

Tudvalévő, hogy a vállalat egy ügynöke az érdekelt kereskedőkkel és iparosokkal megrendelő lapot íratott alá, amely szerint azok a *Jegyesek Albuma* részére hirdetések adtak fel s úgy állapodtak meg, hogy a hirdetésért annyiszor tíz-huszfillért fizetnek, a hány aradi és aradmegyei jegyepár részére az albumot szétküldik. A megrendelők ekkor természetesen arra gondoltak, hogy a könyv ur, vagy legalább a középosztályhoz tartozó jegyeseknek fog menni, akiknél a hirdetések némi hatását várhatják. Mielőtt azonban a kereskedők a megrendelő lapokat kiadták kezükből, kiderült, hogy a ravasz vállalat a *Jegyesek Albuma* példányait az íráscudatlan, vagyontalan és a műveltség legalsó fokán is alul álló jegyeseknek is szét fogja küldeni, csak hogy a beugratott megrendelőktől minél nagyobb összegeket srófoljon ki. Ezt az érdekelt kereskedők óvására adott válaszában maga Szilas Mór is belismerte s azszal vigasztalta a megrendelőket, hogy „a hirdetés évente nem fog többé kerülni 800—1000 koronánál.”

Mikor a vállalatnak ez a szép szándéka beigazolást nyert, az aradi megrendelők nem várták be, amíg a *Jegyesek Albuma* példánnyal megjelennek, hanem elhatározták, hogy kereseteket nyújtanak be a szerződés, illetve a megrendelő lap érvénytelenítése iránt, miután a vállalat az ő beigazolható szerződésbeli akaratuk ellenére akarja a megrendelést teljesíteni.

A kereset, a melyet a negyvenkét érdekelt nevében *Mittler* Izidor dr. aradi ügyvéd nyújtott be, a ténybeli adatokon kívül több érdekes aktára hivatkozik; így a kolozsvári és aradi kereskedelmi és iparkamara körleveleire, továbbá *Maros Torda* vármegye alispánjának körlevelére és a belügyminiszterhez intézett fölterjesztésére, a melyek mind megbélyegzik a gyanús vállalatot és megállapítják annak fosztogató jellegét.

Az aradi járásbíró-ság a kereset tárgyalását augusztus 12 ére tűzte ki.

Enzel kapcsolatosan említjük meg, hogy az érdekelt kereskedők és iparosok egy küldöttsége a múlt héten fölkereste *Dálnoki-Nagy* Lajos dr., Aradmegye alispánját, a kit arra kértek, hogy a mint *Maros-Torda* vármegye alispánja tette, tiltsa el a megyebeli községi jegyzőket és a megyei levéltár alkalmazottait attól, hogy a *Jegyesek Albuma* részére a házasságra kihirdetettek névsorát kiadják. Az alispán, meghallgatva a küldöttségnek nyomós és méltánylást érdemlő érveit, a küldöttségnek megnyugtató választ adott és kijelentette, hogy a kérelmet sürgősen el fogja intéteni.

Uj Törökország.

Választások előtt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 31.

A ma érkezett táviratok épen nem nyujtanak megnyugtató képet a törökországi állapotról. A nép dühösen követeli, hogy a szultán távolítsa el a környezetében levő basákat és minisztereket, akikről tudják, hogy a reformok ellenségei. De zavarok keletkehetnek abból is, hogy *Abdul Hamid* az idő rövidségére való hivatkozással csak közvetett választás útján akarja a parlamentet megalakítani. Az új törökök természetesen minden erejükből tiltakoznak a szultán terve ellen és követelik, hogy a választás az 1876 iki alkotmány rendelkezésel szerint történjék.

Konstantinápolyból jelentik: Nagyobb számú közönséges büntettest szabadlábra helyeztek. Ezt az intézkedést a régi rezsime hibáira vezetik vissza. A fegyencek szabadonbocsátása a portán nagy megütközést keltett.

Az első hadtestet *Konstantinápolyból* és környékéről *Macedóniába* helyezik át, a harmadik hadtestet *Szalonikiba*. A szultán albán és örmény testőrségét rendes csapatokkal helyettesítik.

Ujabb távirat jelenti: Az ifjutörök vezérek, valamint a lakosság rendkívül mérsékletet tanúsítanak. A letartóztatott fegyencek közül még a hajszála sem görbült meg egyiknek sem. Az a hír, hogy *Izzet* pasát letartóztatása alkalmával megverték, koholmány. Oahatalmu lefoglalások vagy elkobzások sem történtek, ami persze még nem jelenti azt, hogy nem fognak a bíróság előtt pert indítani azok ellen, akik állami pénzeket eltulajdonítottak.

Konstantinápolyból táviratozzák: Szambulban a mai nap igen mozgalmasan telt el. A nép hangulatát a kegyencek és a kémek elleni elkeseredés jellemzi. Az utcákon mindenféle költeményeket áruinak és gunydalokat énekelnek a rendőrkémekről. A portán nap-nap után mozdítják el a hivatalnokokat. Első volt ezek között *Zeki* pasa, aki ellen a nép türelmetlensége tegnap tetőpontját érte el. Rögtön ezután másik irádé érkezett, amely *Szelim Meiname* pasát mozdítja el állásából, aki tegnap el is utazott. Híre jár, hogy a további irádék által elmozdították *Kenan* pasát és *Mehmed cserkesz* pasát, a két hatalmas főhadsegédet. *Hamdi* bey rendőrminiszter elbocsátása is állítólag már befejezett tény. Mikor tegnap délután négy órakor eltávozott a portáról, a tömeg kifutá. A nagyvezír ablaka alatt a tömeg heves tüntetést rendezett *Hamdi* bey ellen. A tüntetés vezetője, egy rendőr, beszédet mondott, amelyet „Éljen a szultán” kiáltással kezdett el és amelyben *Hamdi* bey elcsapását és új rendőrminiszter kinevezését kérte. A nagyvezír kénytelen volt megjelenni az ablakban és néhány szót mondani, hogy a tömeget lecsendesítse. Biztosította a tüntetőket, hogy a nép kívánsága teljesülni fog és ajánlotta nekik, hogy imádkozzanak a szultánért. Portakörökben híre jár, hogy *Ekrem* bey jeruzsálemi muteszarifot, *Kemal* beynek fiát, kínálták meg a rendőrminiszterséggel, de nem fogadta el. Egy kőssa hír *Nazim* pasát, most szalonikil valit és volt rendőrminisztert moadja a jövő rendőrminiszterének. Az új törökök, sőt a hivatalnoki körök is, remélik, hogy *Memeduch* pasát, az eddigi belügyminisztert is elmozdítják.

Szalonikiból jelentik: Egy császári irádé elrendeli, hogy ezuttal az idő rövid-

sége miatt a választás olyan módon történjék, hogy a képviselőket az egyes vilájak közigazgatási tanácsai válasszák meg, amelyeknek tagjait emugy is a nép választotta. A török parlament e szerint csak százhatvan képviselőből állana, akik közül negyven esnék Konstantinápolyra. Az új törökök központi bizottsága nem fogadja el ezen iradót, hanem táviratozott a portának, hogy ragaszkodik az alkotmány rendelkezéseiseihez.

„Mici grófnő“ tragédiája.

Az eladott mostohaleány.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 31

A nagyvárosi élet minden undorító szennyje kiárad abból a bűnpörből, mely most folyik Bécsben, ahol Veith Marcell és felesége azért állnak a bíróság előtt, mert áruba bocsátották tizenégy éves leányukat, aki a förtelemből ugy menekült, hogy öngyilkosságot követett el. A mai reggeli lapok már beszámolnak a tárgyalás nagy részének lefolyásáról. Megjelent a bírák előtt a kerítő apa, aki római grófnak szokta nevezni magát és felesége, akik a gyermek bűnéből parádézta. Kihallgatták továbbá a leány udvarlóját és barátját is. Valamennyi mind ugy vallott, hogy a Mici hercegnőt apja vitte a bűnbe s ő is árusította állandóan.

A délelőtti tárgyaláson először Veith Marcellt és feleségét hallgatták ki. Természetesen mindketten tagadták, hogy ők kényszerítették leányukat a bűnös életre.

A tanuk.

Ezután a tanukihallgatások következtek. T. Viktor bécsi magánzó, akinek hosszabb ideig viszonya volt a leánnyal, az spára erősen terhelő vallomást tesz.

Mindent a papáért.

Déltűn folytatták a tanukihallgatásokat. Scheiber Augustus, Jellinek Leopoldina, ismert bécsi kerítő volt szolgálója elmondja, hogy a „komtesa“ sokat járt nála és hogy urak is gyakran jöttek a házhoz. Egy napon a kisasszony elküldött az atyjához egy zárt borítékkal, amelyben pénz volt. Én ezt mondtam neki: *Kisasszony, ön földídozza magát az apjáért.* Könyves szemmel válaszolta, hogy nem lehet másképen.

Az elnök: Elmondta Önnek a leány azt is, hogy mennyit keresett?

A tanu: Harminc—hatvan—hetven forintot. Én hozzátette, hogy mindent az apjának kell adnia. A „komtesa“ azt is elbeszélte nekem, hogy az apja fűrdette. Reggel, amikor hazajöt, az apja bement hozzá és a szavakkal üdvözölte: No, hogy ment az éjjel? Nincs egy garasom se, pedig házbért kell fizetnem.

Jellinek Leopoldina a következő tanu. Elmondja, hogy Micit gyakran a Ronacher kávéházban megfigyelte, hogy egy este több isban is bement urakkal a szeparéba s amikor ki jött, apjának, aki várakozott reá, bankjegyeket adott.

Az elnök: Nem kérdezte tőle, hogy miért teszi ezt?

A tanu: Néhányszor figyelmeztettem a leányt, hogy még fiatal, miért nem keres magának pártfogót. A leány azt felelte, hogy az apja megengedné, de az anyja nem. Azt is elmond a leány, hogy naponta öt forintot kell adnia az anyjának, különben nem kap enni.

Az elnök: Beszéltek önnek a leány Sachsneről is? (Sachsner notórius kerítő.)

A tanu: Csak annyit, hogy nem megy hozzá, mert ott nem fizetnek eleget az ártatlanságáért.

Az elnök: S tudta az apa, hogy a leány milyen életmódot folytat?

A tanu: Mici egy napon így szólt hozzám: „A papa csak komédiásik, de ha jó akarsz lenni hozzám, gondold tovább is azt, hogy az apám semmiről sem tud semmit.“

Az elnök: Veith nem kért öntől pénzt?

A tanu: Egy délután meghívást kaptunk valami urakhoz s amikor Micit elküldtem, az apja azt üzent, hogy kerítse az urakat, fizessenek, különben a leánynak nem szabad elmenni.

Az elnök: Nem az ötven forintos tarifáról volt szó akkor?

A tanu: Ez volt a rendes ár.

Az elnök: A vádlottal sohasem beszélt a leányáról?

A tanu: De igen. Egyszer azt kérdestem tőle, hogy tudja-e mi csinálna a leány a szeparéban? Ő ezt felelte: Mit csinálna? Pénzöt lezik. Amikor erre megjegyeztem, hogy nem olyan egyszerűen megy a dolog, mert az uraknak egyéb óhajításuk is van, az volt a válasza, hogy azt nem hisz. (Derűtség.)

„Az egyetlen.“

Az elnök: Mit tud az apának és a leánynak egymáshoz való viszonyáról?

A tanu: Én sokszor megkérdestem a leányt, hogy tulajdonképen miféle érzelmekkel viselte tük az spja irányában? Mici így felelt: „Kérlek, ne kérdezz! Ő az egyetlen ember, akit mindenként fölött szeretek. Ha bajba jönne, agyonlőném magam.“

Az elnök arról tesz föl kérdést, hogy igaz-e az, hogy a vádlott változtatásokat eszközölt Mici tésien.

A tanu megerősít, hogy ez igenis megtörtént. És pedig állí o'ag egy külföldi diploma kívánságára, aki Mici barátja volt.

Mint hogy az elnök erre nézve az előbbi tanuhoz is kérdést intéz, a védő erőlyesen tiltakozik az ellen, hogy a most kihallgatott tanu a teremben maradjon. Az elnök visszautasítja a védő kívánságát.

Az elnök (a tanuhoz): Láttá ön, hogy az apa leányát fűrdette?

Veith Anna (az anya) közbeszóli: Hallatlan!

A tanu: A leány egészen meztelenül mosdott az spja előtt.

A vádlott (felugrik): Nyugodt lélekkel állíthatja ön ezt?

A tanu: O, igen. Különben is ön nem most komédiásik először.

Az anya: Ne gyalázza leányomat a sirban! O, ha itt volna!

Az ügyész: Boldeg lehet, hogy nincs itt.

Az anya: Elhiszik ennek a személynak, aki selyemfülkét küldött a házamba, hogy megverjenek. (A tanu elutasítólsg int a kezével.)

Az ügyész: Kérem, nem vagyunk Ronachernél!

A tanu ezután megnevez egy orosz diplomát és egy hástulajdonost, akik fevilágosítást adhatnának az imént említett testi változtatásokról. A tanu szemébe mondja a vádlottnak, hogy egyszer arról tárgyalt, egy orosz zsidóval, hogy miképen adhatnák el leányuk szűzességét 12.000 koronáért.

Mici naplója.

A vádlott tagadja a tanunak ezt az állítást, a védő pedig a leány naplójára utal,

amelyből megállapítható, hogy a tanu valóban boszu vesérl.

A tanu kijelenti, hogy Mici nem írhatott sok mindent a naplójába, mert azt az spja is olvasta.

Az elnök erre részleteket olvas föl a naplónak 1906. augusztus 13 lki dátummal ellátott lapjáról. Mici itt áradozó hangon ír Viktorról, akiért mindent föláldozott, egy másik helyen pedig Poldit kutyának és varangyos békának nevezl, aki féltékenységből elárultá apjának „ama nap“ titkát.

Kraus Adolf tanu, virágkereskedő kijelenti, hogy az „öreg grófot“, vagyis Veithot, általánosságban kitarított embernek nevezték. Egyszer észrevelte a tanu, hogy Mici olyan pénzt küldött borítékban az apjának, amit a szerelem oltárán keresett meg.

Az elnök: Milyen helyeken szokott ön megfordulni?

A tanu: A legelőkelőbb körökben szoktam megjelenni. Azután nagy derűtség között felsorol néhány ismert mulatóhelyet és éjjeli kávéházat, ahol a grófot ugy ismerték, mint kitarított embert.

A védő: Ezeket a helyeket a rendőrség felügyelet alatt tartja. Ha a vádlottat a kitarított ember szerepében ismerék volna, arról a rendőrség is tudomást szerzett volna.

Ezután több jelentéktelen tanu hallgatnak ki.

A mai tárgyalás.

A tárgyalást ma délelőtt fél 10 órakor nyitották meg. Az elnök közli, hogy a védőnek azt az indítványát, hogy két rendőrbíróst idézzenek be, elutasította, mert az a téma, melyről ki akarják őket hallgatni, Veith Mici öngyilkosságának az oka, a szóban lévő bűntényvel semmiféle okozati összefüggésben nem áll.

Ezután Kohn Hermann tanu, a Venedig in Wien mulatóhely igazgatóját hallgatják ki.

A tanu: Figyelmeztettek bennünket Veith viselkedésére és közölték velünk, hogy mulatóurakkal igyekszik leányát összekötetésbe hozni. Ez okból értésére adtuk, hogy be kell szüntetnie látogatásait a mulatóhelyen. Veith tiltakozott, mire értésére adtuk, hogy ha még egyszer e'jön, kénytelenek leszünk rá a rendőrség figyelmét is felhívni. Ettől fogva, csak a kert bejáratánál várakozott.

A vádlott tagadja ezt a tényállást. Azt mondja, hogy nem hívták, hanem saját jóvoltából jelent meg a mulatóhely irodájában, hogy egy alkalmazott ellen panaszt tegyen. Azután újra lement a kertbe, hogy a leányát magával vigye.

Az ügyész: Mi adott okot a megbotránkozásra?

A tanu: Hogy gavalérokkal levelezett és virágáros leányokkal igyekezett összekötetésbe jutni, hogy azokat levélhordókul használja.

Az ügyész: Láttá ön, hogy vádlott gavalérokat küldött a leányához?

Tanu: Igen.

A következő tanu Kénigdorfer Ferenc fiakkere. Ebeszéli, hogy Mici hercegnőt három éven át sokszor vitte a Ronacherbe és egyéb előkelő mulatóhelyekre. A hercegnő akkor három elsőrangú hotelbe szokott járni és tanu a fogadó előtt várakozott. A Ronacherben egyszer a portás fülkéjéből látta, hogy a hercegnő telefonon kérdezősködött:

— Hol van a papa? Mindig jelente telefonon atyjának, hogy hol van és hogy jöjjön.

Grabner Josefín, aki két éven át szobaleány volt egy jénevű szállodában, arról tud, hogy Mici grófnő éjjelenként gyakran jött oda

urakkal. Néha rövidebb, máskor hosszabb ideig marad, de mindig telefonozott apjáért.

A házbeliek vallomása.

Azon ház portása, ahol Velthék laktak, elmondja, hogy a gróf mindig este tíz órakor ment el leányával, aki feltűnően volt öltözve. Az egész család tízenkét óráig szokott aludni, azután előkelő férfivendégeket fogadtak. Látták, hogy a hercegnő nagyon hiányos öltözékben fogadta a vendégeket. Egyszer két ur jött, fél tizenegy óra lehetett. Maga a hercegnő nyitott ajtót, csak szoknya és ing volt rajta, úgy beszélt az urakkal. A két ur azután eltávozott, mert mindkettő nem maradhatott ott. A hercegnő nem bocsátotta be őket, de ha külön jöttek volna, bizonyára bebocsátotta volna.

Velthék szobalánya azt beszéli, hogy a grófokhoz gyakran jártak előkelő vendégek. Sokszor kocsiháznál vitték a fiatal hercegnőt, olyankor mindig volt pénz.

A védő ezután több tanút jelent be. A törvényszék elrendeli, hogy beidési a tanukat és a végből a tárgyalást elnapolja. Az elnök egyuttal kihirdeti a bíróság azon végzését, a mely a védőt kétszáz korona pénbüntetéssel sújtja, mert a közvádó képviselőjét azzal gyanúsította meg, hogy csak a mocsok felkavarása a célja.

Megbecstelenített női holttest.

Egy örült rémtette.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 31.

Borzalmas tettet követett el egy parasztfiú a békésmegyei Tiszakarád községben. A fiút egy elhalt szép fiatal leány koporsójának őrzésével bízták meg. Virrasztás közben éjjel a fiú, aki titkon szerelmes volt a leányba, örület tört ki, megbecstelenítette a holttestet. Mikor a házbeliek hajnal tájban bementek a halottas szobába, a hullát a földön fekvő találták, a fiú pedig ráborulva zokogott. A házbeliek segítségével megkötözték. A fiú egy pillanatig bambán nézett körül, majd egy rémitő kiáltással össze esett és szörnyet halt.

A rémes esetről Hódmezővásárhelyről a következőket jelentik:

Tiszakarádon a napokban meghalt egy jó módú, iparosnak tizennyolc éves gyönyörű szép leánya. A halott örökét az apa egy Kóró Szoja nevű parasztfiúra bízta, ő maga pedig a másik szobában nyugovóra tért.

A fiú este bement a halottas szobába, hogy a holttest mellett virrasszon. Szerelmes volt a leányba, akinek azonban soha sejtése sem volt a parasztfiú érzelmeiről. Iszonyatos fájdalom vett erőt a fiú, midőn az imádott leányt ravatalon látta. Egy ideig csendben zokogott a koporsóra borulva, majd a fájdalomtól teljesen eszt vesztve megragadta a holttestet, kiemelte a koporsóból és a földre dobta. Ott ülni kezdte és undorító merényletre vetemedett: megbecstelenítette a halottat. Azután újból elfogta a zokogás és a földre vetve magát hangosan jajveszékálni kezdett.

A lármára figyelmes lett a szomszéd szobában alvó apa. Rosszat sejtve berohant a halottas szobába és egy szempillantás alatt átértette a történeteket. Rávetette magát a földön fetrengő fiúra és fel ármázta a ház népét, akik segítségével megkötözte az örült fiút. Ez halálsápadt lett, meredt szemekkel bámult a holttestre, majd a leány nevét kiáltva élet-

telenül esett össze és meghalt. Az orvos megállapította, hogy a fiút szívszélhűdés érte.

A hajmeresztő eset a községben igen nagy izgalmat keltett. A halott leányt azután újból felöltöztették és koporsóba helyezve eltemették.

Ügyvédek gyásznapja.

Kesergés az adó miatt.

Pillanatfelvételek.

*

Általános panaszkodás.

A Welter János-utcai fiúiskola első emeleti nagyterme, ahol az adókielviteli bizottság tartja naponként ülését, ma szokatlanul élénk képet mutatott. Az ügyvédek adójának tárgyalása került sorra és a fiskálisok majdnem valamennyien megjelentek, hogy a rájuk kivetett adóból bármily csekély összeget lealkudjanak. Már jóval kilenc óra előtt nagy számban gyűlekeztek az ügyvédek és csoportokba verődve izgatott hangon tárgyaltak. Itt is, amott is csak kesergést, panaszkodást lehetett hallani.

— Nem bírnak megélni, sőt hajtották egy kövér fiskális, akiről köztudomású, hogy majd felveti a pénz.

— Az állam kivesszi a szájnakból az utolsó falat kenyeret is.

Ezt egy elegáns fiatalabb ügyvéd mondta, mire egyik rosszámú kollegája halgan dörmögte maga elé:

— Talán azért eszik mindig kalácsot.

De a hangos szívt egyenesre nagy csend váltotta fel. Jön a bizottság. Elöl az öreg Szalay Károly, a bizottság nagytekinthető elnöke, aki jóságosan néz végig izgatott kártyásein. Mert Szalay az ügyvédi kamarának is elnöke s a drakkoló kártyások biztosra vessik, hogy megvédi őket a kincstár „merénylete” ellen. Már kevesebb bizalommal tekintenek a pénzügyigazgatóság képviselőjére, Bánhegyesi Lajosra, aki tisztéhez illő szigorú arccal foglal helyet a főasztal mellett. Azután jönnek a bizottság többi tagjai, a bizalmifértek és mosolyogva üdvözlik az aradi jogászvilághoz tartozó ismerősöket.

Siránkozás megbizatasból.]

Epen bele akartak fogni a tárgyalásba, midőn előlépett Nemes Zsigmond dr. és kijelentette, hogy kártyásai nevében kíván szólni; fel akarja hívni a bizottság figyelmét egyes speciális méltánylást igénylő körülményekre. Ezek: az általános drágaság, az aránytalanul súlyosabbá vált megélhetési viszonyok, a kereset csökkenése és első sorban a bíróságok borzasztó eljárása.

— A költségeket, amelyeket azelőtt forlaktokban állapítottak meg, most ugyanennyi korábban állapítják meg, — mondotta.

— Igen. Ugy van, — sugták rá a többiek.

Azután utalt az új végrehajtási novella intézkedéseire, amelyek szintén az ügyvédek ellen irányulnak és kollegái nevében végül arra kérte a bizottságot, hogy az ügyvédek adóját a változott viszonyoknak megfelelően általában lejjebb szállítsa.

Nikolics Döme még néhány egészséges argumentumot toldott Nemes szavaihoz. Kiemelte, hogy senki sincs társadalmi téren annyira megadóztatva, mint épen az ügyvédi kar, amelynek mindenféle szociális és humanisztikus mozgalomban jó példával kell előjárnia. Azonkívül az ügygondnokságokban, házassági és kriminális perekben mint hivatalból kirendelt jogi képviselőknak ingyen kell dolgozniuk.

Kéri, hogy a bizottság ezeket is vegye figyelembe az ügyvédek adójának megállapításánál.

A szelid tekintetű öreg elnök helyeslőleg bólintott, hiszen ő is jól ismeri a fiskálisok bajait.

Lefelé licitálás.

Ezek után megkezdődött a tárgyalás és mindenki azon igyekezett, hogy az adójából valamit lekunyoráljon. Az egyik ügyvéd arra hivatkozott, hogy ő még fiatal, kezdő ember, alig van dolga. A másik viszont azzal érvelt, hogy ő már öreg, az irodája pang, mindent elszednek a fürge, éielmes ifjú fiskálisok.

Avarffy Ferenc dr. is sokallotta az előírt adóját.

Momák Döme aki nagyon jókedvű volt, mert kis összeget szabtak ki rá, kösbeszólt:

— Hiszen az ügyvéd ur maga kérte, hogy emeljék fel az adóját!

Momák tudniillik arra célozott, hogy Avarffy mintegy négy évvel ezelőtt, amikor kibukott a virillisták közül, korrekten módon maga jelentette be, hogy egy jövedelmi forrása után nincs megadóztatva s ennek alapján újból bejutott a legtöbb adót fizetők névsorába.

Avarffy haragosan fordult a mosolygó Momák dr. felé:

— Visszautasítom. Ez rossz tréfa.

Az incidens azonban csakhamar elismult, Avarffy maga belátta, hogy Momák dr. ártatlan megjegyzése minden malicia híján volt.

Simon Jenő dr. a komor tekintetű, de vigkedélyű fiskális, mikor a neki előírt adóösszeget felolvasták, méltatlankodva lökte oldalba a mellette álló Pavlovics Szvetozárt:

— Hallod Szvetyi, hallod?

Ő is követelte, hogy szállítsák le az adóját.

Kralitz Lajos dr.-ra ötsszáz korona adót írtak elő azzal az indokolással, hogy ő Sulkovszky József Mária herceg személyes gyámja; mikor azonban megmagyarázta, hogy ez a hivatal csak kevés jövedelemmel bír, kilátásba helyezték számára az adója leszállítását.

Az ügyvédek majdnem mindnyájan kisebb nagyobb beszédeket intéstek a bizottsághoz az adójuk csökkentése érdekében. Kertész Miksa dr. pláne egy hosszú szónoklatot vágott ki, tiltakozva a túl magas adó ellen, miközben a nagyobb hatás kedvéért egy történelmi anekdotát is elmondott.

— Volt XVI. Lajosnak egy vadász — ngymond — aki valami rossz fát tett a tűzre. A király emiatt arra ítélte, hogy napokon keresztül foglyot adatot neki ebédre. A szegény vadász egy darabig csak tűrte az egyhangú, csömörletes kosztot, de a hetedik napon elkecserepedve fakadt ki:

— Mindig csak fogoly, mindig csak fogoly.

En hat évvel ezelőtt kaptam egy csődöt, amelynek alapján súlyosan megadóztatottak. A csőd-ügy egy év alatt befejezést nyert, de még mindig amiatt emelték az adómat. És most semét azzal indokolják a felemelést, hogy egy csődügym volt. Nekem is ki kell fakadnom:

— Mindig az a nyomorult csőd, az a nyomorult csőd.

Igy licitáltak, siránkoztak a nagytekinthető ügyvéd urak. És konstatálhatjuk, hogy elég jól siránkoztak.

Pompásan eltanulták ezt a költségek elengedéséért könyörgő ügyfelektől, akikkel szemben ők ritkán olyan könyörületesekek, mint amilyen irántuk volt az adókielviteli bizottság.

„Művésztelep“ Csanádpalotán.

*
A legötletesebb falu.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 31.

Nem lehet eltagadni, hogy Csanádvármegye ötletekben leggazdagabb, legzseniálisabb faluja Csanádpalota.

Emlékezik még rá bizonynyal a közönség, hogy körülbelül 10 év előtt *petroleumforrást* fedeztek föl Palota határában. A fölfedezésből természetesen egy szó sem volt igaz, valahol Amerikában volt a forrása annak a szurkos — körülbelül egy liternyi — petroleumnak, amit négy öt kedélyes bácsi le származtatott egy kiszáradt, öreg kutba, de a célt elérték: egy-két napon át az egész országban forgott a lapok útján Csanádpalota község neve s ezt csak a petroleumforrással kapcsolatban lehetett megcsinálni.

Most alighanem megint lyesmiről van szó — legyen egyébként tisztelet ennek a színmagyar közönségnek. Arjegyzéket kapunk a — „Csanádpalotai művésztelep“ről. Azt mondja a nyomtatvány, hogy eredeti olajfestményeket szállítanak s ezek: tájképek, erdőrészesek, tengeri és mocsaras vízi képek, vár és kastélyromok, falusi tanyai udvarházak, *mindenfajta radállatok*, esendéltképek, vadászszakmány, gyümölcs csoportosítások, virágok vázában, stb.

Ezen olajfestmények — az arjegyzék szerint — tehetséges művésznövendékek és hivatásos, úgy a budapesti, mint a müncheni akadémiát végzett festők által 4 mm. vastag, e célra olajban praeparált carton lemezre és vásznakra lesznek művészi izléssel olajjal megfestve, lazurozva, és lakozva, természet után, vagy híres mesterek remekel után készült müncheni mintákról, fényképekről; hosszú vagy széles alakban, 10 cm. széles Barock aranyozott szép kerettel együtt.

Arképeket is festenek a művésztelepen s most már csak a közönségen áll, hogy Csanádvármegye első művésztelepét fellendítse támogatásával.

Wekerle dolgozik.

Elutasított kilincselők.

*

Wekerle Sándor miniszterelnök — mint Az Ujság írja — napok óta a pénzügy-miniszteriumban levő szobájában bezárkózva, kora reggeltől késő estig dolgozik. Az ebédjét is dolgozószobájában költi el s csak késő este megy rövid időre sétálni, többnyire a várbástya-sétányra. Senkit sem fogad. A koalíciós képviselők hiába iparkodnak bejutni hozzá, a miniszterelnök senkivel sem érintkezik. A portásnak ki van adva parancsba, ha valaki kérdezősködik a miniszterelnök után, mondja, hogy Dánoson van.

A kétfogatu bérkocsik aztán a képviselő urakkal és „klienseikkel“ a pénzügy-miniszterium kapujától nyomban visszafordulni kénytelenek, nem csekély bosszúságára a befolyásos protektoroknak. A legrégebb miniszteri tisztviselők sem emlékeznek arra, hogy valaha a miniszteriumokban oly nagy képviselőjárás lett volna, mint most.

— „Soha ennyi protekció!“ — jegyezte meg az egyik főtisztviselő. — Én már nem is intézem el az ügyeket addig, amíg utasítást nem kapok arra, hogy kinek a javára intézzem el, mert különben kétszer kell dolgoznom.

A miniszterelnök azért zárkózott el a kilincselők elől, hogy ne háborgassák dolgozóiban, mert az augusztus első napjain

tartandó minisztertanácsig végleg megakarja állapítani az új adótörvények szövegét, melyekről a minisztertanács fog dönteni. Ezenkívül az új szesz törvény végrehajtási utasításain dolgozik. A miniszterelnökhöz a mellékajtókon keresztül néha a szakreferenseket bocsájtják be egyes részletkérdésekben nyújtandó felvilágosítás végett. Tulajdonképpen csak a szakreferensek révén tudják, hogy a miniszterelnök mily ügyön dolgozik, annyira elzárkózik a külvilágtól. Ma délelőtt különben telefonüzenetváltások voltak Bécs-csel és Karlóccával. A miniszterelnök augusztus első felében Ischlbe utazik a királyhoz jelentéstétel végett.

Öngyilkos banktisztviselő.

Aradra jött meghalni.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 31.

Elérzékenyítő novellákba, szomorú poéták tollára illő élet-tragédiát fejezett be az az öngyilkosság, amelyvel egy aradmegyei banktisztviselő kedden délután Aradon kioltotta életét. Mindene megvolt, ami egy élet kellemes átéléséhez kellett, csak egy külsőséges diszharmonia, egy az iskolakönyvekben jelentéktelennek tanított, de a való életben sokszor kérielhetetlenül döntő testi hiba állotta útját boldogulásának. Jómódu, jó állásu, derék fiatalember volt, aki szülőhelyén, szülei, rokonai és barátai körében a legboldogabb életet élhette volna, ha nem lett volna — pupos. Ez a testi hiba tönkretette életét. Barátai arcán mindig csak gunyosolyt látott, a társaságokban csak azt hitte, hogy mindenki vele, az ő hibájával foglalkozik és mikor arra került a sor, hogy családot alapítson, nem mert vagy nem tudott asszonyt vinni a házhoz. Mindez annyira elkeserítette, hogy kedden délután Aradon — ahova gyakran szokott volt bejárni — öngyilkos lett. Revolverrel magára lőtt és azután a Maros vizébe fojtotta magát. Így történhetett, hogy csak ma akadtak holttestére.

A megrázó öngyilkosságról itt következik tudósításunk:

Holttest a Marosban.

Ma délelőtt 1/2 9 órakor Krebs Károly, maroshidi vámőr, azt telefonálta be az aradi rendőrséghez, hogy a maroshidi vámház mellett három munkásember egy férfihullát talált a Marosban. Vidéky Gusztáv ügyeletes rendőrtisztviselő és Hecht Adolf dr. orvos azonnal kimentek a vámházhoz és konstatálták, hogy a vámház mellett a Marosban fejele a vízben egy hulla áll, amely a part mellett valamiben fennakadt. A rendőrtisztviselő azonnal intézkedett, hogy a holttestet kihúzzák a vízből és az újtemető halottas házába vigyék.

A holttesten levő ruhásat már nagyon megrongálódott ugyan, de azért felismerhetőleg jobb ruhaneműekből állott. Sötét kék öltöny, ceattos sárga amerikai félcipő, arany óra, arany lánc, mindesek arra vallottak, hogy a hulla uri ember holtteste. Alakja közép-termetű, kissé zömök és pupos.

Megindult a vizsgálát a hulla agnoszkálására. A kabát zsebében találtak egy bőrtárcát és abban egy tíz koronás bankjegyet és két postal feladóvényet. A feladóvények egyike Kalina Károlynak, az aradi Láng-féle vendéglő főpincérének szólott 20 korona 40 fillér-

ról. A másik vevényen Schauer Gyulának küldtek Almáskamarásra száz koronát. Volt továbbá a tárcában még egy csekk, amely Kerpel Isz aradi könyvkereskedőhöz volt címezve. Biztosabb nyomra vezető név csak a kézelőn volt, melynek belsejébe a mosóintézet Karl nevet írt.

Még valamit lehetett a holttesten felismerni. A hullán a hatodik és hetedik borda között egy lösebb látszott, amelyről arra lehetett következtetni, hogy azt egy kilenc milliméteres revolvergolyó okozta.

Felismerik a hullát.

Es az utóbbi körülmény még bonyolultabbá tette az esetet. Nem lehetett tudni, vajjon egy öngyilkosságnak, vagy egy rettenetes bünténynek áldozatáról van szó. Ezért Vidéky rendőrtiszt telefonon jelentette az esetet a királyi ügyészségnek.

Epen akkor, mikor Vidéky az ügyészségnek telefonált, odament hozzá Rimanóczy Gusztáv városi számtiszt. Rimanóczy elmondotta, hogy ő épen most kapott értesítést Aradszentmártonból Karl Antal odaváló földbirtokostól, hogy fia, *ifjabb Karl Antal*, az Aradszentmártoni Takarékpénztár tisztviselője kedd reggel óta eltűnt Aradszentmártonból. Rimanóczy barátja a fiatalembernek és ezért azt kérdezt tőle az öreg Karl, hogy nem találkozt-e fiával. Rimanóczy hamarjában leírta barátja külsejét. Vidéky kijelentette, hogy a leírás nagyon rállik arra a hullára, amelyet ő egy félórával ezelőtt a Marosban talált. Felszólította Rimanóczyt, jöjjön vele a halottasházba és nézze meg a hullát.

Rimanóczy és a rendőrtiszt kimentek a halottaskamrába és ott Rimanóczy a hullában *tényleg ifju Karl Antalt ismerte fel.*

A szomorú felfedezést azonnal tudatták Karl szüleivel, akik még a délután folyamán Aradra jöttek és szintén igazolták a személyazonosságot.

A rendőrségen ugyanekkor jelentkezett egy Mayer Péter nevű napszámos, aki elmondta, hogy messziről látta, amint kedden kora délután egy fiatalember a vár előtt a Marosparton revolverrel önmagára lőtt. Mire ő helyszínre ért, már senkit sem látott. Vannak ezenkívül aszfaltmunkások is, akik mikor a nyári színház háta megett dolgoztak, ugyanebben az időben revolverlövést hallottak. A partra szaladtak és akkor látták, hogy egy ember veti magát a vízbe és ott eltűnik.

Mindebből kétségtelenül bizonyossá lett, hogy Karl Antal kedden délután revolverrel magára lőtt és azután a Marosba ugrott.

Az öngyilkosság oka.

A rendőrség ma délután kihallgatta Karl szüleit. Azok elmondották, hogy fiuk kedden reggel szó nélkül távozott otthonról. Levelet vagy ízenetet nem hagyott hátra és azóta nem is került vissza. Eleinte nekik nem tűnt fel a dolog, mert a fiatal Karl gyakran szokott volt Aradra bejárni és csak délután intéstek kérdést fiuk aradi barátjához, Rimanóczyhoz.

As Aradi Közlöny munkatársa beszélt az öngyilkos sógorával, aki ezeket mondta:

— Karl Antal huszonhét éves, igen jó módu, jó kedélyű fiatalember volt. Aradra gyakran bejárt és itt barátaival mulatgatott. Az utóbbi időben azonban gyakran rosszkedvűnek látszott. A faluban is beszélik, de ő is tud róla, hogy a fiatal Karl *testi hibája miatt volt nagyon elkeseredve.* Ha valahol valami kis kellemetlenség érte testi hibája következtében, azt mindig nagyon a szívére vette. Azt hitte, mindenki rajta mosolyog. Különösen női társaságban érezte magát rosszul és testi hibája aka-

dályozta meg a nősülésben is. Ez az utóbbi időben annyira elkésztette, hogy minden valószínűség szerint ez volt oka öngyilkosságának.

A szerencsétlen fiatal ember vasárnap este is Aradon járt s itt aradi urak társaságában töltötte az éjszakát. A társaságban több, hozzá közel álló barátja is volt s ezek előtt soha Karl nem ejtett oly szót sem, amiből életuntágra lehetett volna következtetni.

Az öngyilkos szülei intézkedtek tragikus halált halt fiuk temetése iránt.

Baumann Károly.

*

Arad, július 31.

Ezt a nevet országsejerte ismerik és nem győzik eléggé ismerni. Akik a hét szabad művészetet írószial mellett szokták pennahegygyel boncolgatni, igazán nem tudják, melyik klasszisba rubrikazzák Baumann Károly nevét, sannyira föltötte áll az átlagművészeknek. Baumann Károly az ő művészetének egyuttal amatőrje is. Istenáldotta muzsafi — ahogy Kazinczyék mondták volna. Differenciálódott lelkű művész és európai színész, ahogy ma beszélnek a litterátus emberek. Mindenféleképpen pedig egy eleven, életrevaló megfigyelésekben bővelkedő lélek, amely a budapesti körutak zajából és kávéházak estvelli-hajnali levegőjéből szívja magába az ő mérész, eredeti, egyéni meglátásait. Csodálatos, hogy sohasem ért ahhoz a mesterséghez, hogy lovasszobrot álljon valami bamba, fontoskodó tragédiában és nem volt kenyere, hogy rossz jambusokban ordítsa fel műkeservét a kakasülönek, — de tud pár mozdulattal, egyetlen hanglejtéssel vagy hangnyomatékkal karrikózni valóságos, élő egyéneket. Tulajdonképpen csak a zaánert tükrözi vissza, — de hiszen ez ép elég ahhoz, hogy az egyént felismerjük.

Ott van például a főpincér „Jenő” parédia a Simon Judit változatokból. Az ember önkéntelenül is az erszénye után kap a fizetés gondolatával, mert „nagyon sajnálom, de a cekket ki kell fizetni.”

Az izléstelenység szélesre taposott skáláját ezer meg ezer ripacs tiporja, akik eddig sejtetlen, ártatlan fogalmakhoz fűznek frivol, kétértelmű, ostoba és burleszk apró történetkéket. Baumann előad egy kuplét. A zsurszírén. Burleszk, hétköznapi, kényes téma, de ő keresetlen pajzanságával annyi jóindulatot hangsúlyoz egy mellézköngésben, hogy a publikum körében ülő zsurszírénkéik tapsolnak a leghangosabban az utolsó refrén után. — És ebben van a Baumann Károly ereje, művészi hatásának titka. Az élet és a társaság ríktó hétköznapiassága, szürke és tucatalakjait, helyzetelt karolja fel, de könnyű, lebegő tenorban, nevető arccal letompítja a szavak bántó élet. És még a „katonavárosi esetek” is finom, eredeti számok maradnak nála, holott más ajkán kétségtelenül lompos, esetlen, tulzásba hajtott cochonériák.

Baumann Károly holnap, szombat este lép az aradi közönség elé. Jutalomjátéka lesz ez az előadás. Amint ő mondta nekünk: *mindent énekeltek, amit akarnak.* Összes új és ismert népszerű számai sorra veszi publikuma előtt, — mint ahogy ő is kedvence Baumannja lesz az aradi közönségnek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Mercadet, szimü. Gál Gyula felléptével.
Vasárnap: Beestelenek, szimü. Gál Gyula felléptével. Utolsó előadás.

* **Premiér Gál Gyulával.** A Nemzeti Színház kiváló művésze, Gál Gyula holnap érdekes előadás keretében lép fel a színházban. Holnap lesz ugyanis a bemutatója Balzac világhírű vigjátékának, a Mercadet-nek. A darab főszerepét a vendégművész játssza. A többi szerep

H. Harmath Józsa, H. Körössy Juci, Benkőné, Szendrey, Kesztler, Várnay és Dellé kezében van.

* **Az Uránia új műsora.** Az Uránia színház minden estére gondoskodik, hogy a színház látogatóinak a legváltozatosabb sorrendben a legérdekesebb és legszebb képeket mutassa be. A legújabb műsor is erről tanuskodik. A megható és látványos képek sorozatát tarkítják a kacagató és természet után fölvetett képek, amelyeket ismét valamely életkép követ. A képek sorozatából nem hiányzik a tanulságos jeleneteket bemutató kép sem. Egyszóval az Uránia igazgatója a legújabb műsor összeállításánál sem feledkezett meg arról, hogy az előadás ne csak szórakoztató, hanem tanulságos is legyen. A képeket, mint mindig, a katonazenekar zenéje mellett mutatják be.

A kicsapott gimnázista bünei.

Sikkasztás, csalás, közokirathamisítás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 31.

Nagyszalonta városát kinos szenzáció tartja izgalomban. E sorokban egy fiatal diákról van szó, aki 16 éves kora dacára, megrögzött gonosztevők multján is tultett bünös és fufangos üzelmivel és most a bünpörök egész özöne indult meg ellene. A bün lejtőjére tévedt fiatal diágyerek ellen sikkasztás, csalás és közokirathamisítás büntettei miatt indítottak tegnap bünyenyítő eljárást. Ifj. Puskás Albert a gimnázista neve. Apja jó módu, derék nagyszalontai építész. Ifj. Puskás Albertet háromrendbeli súlyos büncselekmény miatt tegnap letartóztatta a nagyszalontai kir. járásbíróság és ma átszállítatja a dévai kir. ügyészség fogházába.

(A kicsapott diák.)

Ifj. Puskás Albert, Puskás Albert nagyszalontai építész fia ez évben végezte a nagyszalontai főgimnázium VI. osztályát. Eszes, intelligens fiu léteére örökké rosszban törte a fejét, csínyeket követett el és tanárai több ízben részesítették szigorú dorgatóriumban. Közbecsülésben álló, feddhetlen életű szülei hiába intették, óvták, fegyelmeztették a fiatal legénykét, az Albert gyerek semmi javulást sem mutatott.

A tanév vége felé oly erős csínyeket követett el, hogy tanárai kénytelenek voltak a legszigorubb fegyelmi eszközökhez folyamodni. Tanári konferenciát tartottak, amelynek eredménye szomorú és sajnálatos hírt jelentett a boldogtalan szülőknek: Ifj. Puskás Albertnek távoznia kellett a nagyszalontai főgimnázium kötelékéből.

A kicsapott diákot — hogy ne lézengjen örökkös szemrehányáskép a szülői háznál, — édes apja Ormay Lajos dr. ottani ügyvéd irodájába adta. Ifju Puskás Albert itt irnokoskodott egy darabig. Hosszabb időt itt sem töltötte, kisebb nagyobb szabálytalanságok sülték ki és a fiatal gyerekre újból rábizonyult a könnyelműség. Távoznia kellett az ügyvédi irodából. A diáknak ekkor már nem volt maradása a városban.

Egyre unszolta szüleit: engedjék el a nagybátyjához a hunyadmegyei Szellistye községbe. A szülők attól tartottak, hogy a fiut kalandos természete előbb utóbb szökésre ösztönzi. Engedtek tehát a kívánságnak. Utának eresztették abban a hitben, hogy új környezetben becsületos, munkás ember válik belőle.

(Csalások a postánál.)

Ifj. Puskás Albert nagybátyja, Hajdu Lajos postamester Szellistyén. M. kor unokaöccse odaérkezett, a nagybácsi jóssival fogadta és a postánál, mint gyakornokot alkalmasta.

A fiatal szédelőgő alig érkezett meg, máris rosszban törte a fejét. Táviratilag ruhát rendelt Kertész Pál nagyszalontai szabótól 65 korona értékben. A pénzt nem fizette ki, hanem az utalványozásnál követelt el újabb szédőgést. Meghamisította a blankettát és a kitöltött lapot feladta a nagyszalontai cég címére. A nagyszalontai postahivatal nem vette észre a csalást és a szabályszerűen kiállított utalványozási lap alapján kifizette a feladottnak jelzett pénzt.

Ekkor elkezdődött a büncselekmények egész özöne. Ifj. Puskás Albert nyakra-főre rendelt több nagyszalontai cégtől divat és árucikkeket. A pénzt mindig táviratilag „küldötte el” — természetesen egy garast sem fizetett be valószínűségben, hanem a kezelése alatt álló utalványos lapokat hamisította meg. A szalontai postahivatal pedig kifizetett minden egyes „küldeményt” — anélkül, hogy a csalást és közokirathamisítást észrevette volna.

Ifj. Puskás Albert egyszerre csak ill' a berek, nádakerek — eltűnt Szellistyéről. Haza szökött Nagyszalontára, ahol első dolga az volt, hogy a táviratilag rendelt árukat átvette. Haza ment szüleihez s azt mondta, hogy vakációra érkezett meg. A postaigazgatóságtól szabadságot kapott.

(Az utolsó felvonás.)

Hajdu Lajos szellistyei postamesternek feltűnt unokaöccse gyors és indokolatlan eltűnése. Rosszat sejtett és átvizsgálta a fiu kezelése alatt álló könyveket. A szédelőgések hamar napfényre kerültek. Kivilágított a távirati utalványok meghamisítása, a csalás, a fel nem adott pénzösszegek elsikkasztása. Azonnal sürgönyözött a nagyszalontai postahivatalnak, a honnan azt a választ kapta, hogy az utalványokat — sajnos — kifizették. Most már minden vonalon megindult a fegyelmi eljárás.

Ifj. Puskás Albert szülei értesültek fiuk bünös üzelméről. Ekkor megható jelenet következett. A kicsapott, szédelőgő diákot szülei éppen azon cs'pték meg, hogy szökni akart. Megakadályozták tervét és még aznap délután tulajdon édesanyja kísértte fel a rendőrségre. Ifj. Puskás Albert ellen többrendbeli sikkasztás, közokirathamisítás, csalás büntette miatt indult meg az eljárás.

A nagyszalontai kir. járásbíróság letartóztatta a fiatal szélhámost. Ifj. Puskás Albertet ma szállítják el a dévai kir. törvényszék ügyészségi fogházába, ahol egyelőre vizsgálati fogságban tartják.

SPORT.

Aradiak az Aldunán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 31.

Az a tevékeny munkálkodás, melyet az aradi turista egyesület az ország szép vidékeinek megismeretése érdekében kifejt, az Aldunai nagy kirándulás kiírásánál is meghozta a várt eredményeket.

Az Alduna fejedelmi szépsége, mely még a természet iránt fásult embert is néma csodálatra ragadja, számtalan változatával, műlelékelvel és vadregényességével elbűvölő hatást gyakorol mindazokra, kik hajón utazva a földéletről élvezhetik az előttük kibontakozó diórámá sines képeit. Azt a bámulatos hatást pedig leírni egyszerűen lehetetlenség, amit a mesés szépségű Kazán-szoros látása idés elő, különösen akkor, midőn a két parti hegyóriások festett

színelakkként széjjel válnak és kiszélesítve a Duna ágát három ország határára, enged fenéges kllátást.

Itt táru fel a szemlélő előtt egy darab „Török világ Magyarországon”: Ada Kalé sziget, mely török lakosságával és sok érdekességével szintén egy speciális látványossága a Fekete-tenger felé siető Dúnának. Orsova, a Korona kápolna és végre panorámás szépségével ható Cserna völgy és Herkules fürdő feledhetlen szép és kellemes impressziót és a kiránduló emlékeztetőbe.

A kirándulásra eddig harmincötven jelentkezők, melyre az egyesület külön meghívót nem bocsájított ki. Jelentkezni lehet még augusztus hó 4-éig az egyesületi irodában (Vassszálló, udvar I. emelet) mindennap d. u. 1/2-6—7-ig. Érdeklődőknek az egyesület igazgatósága készséggel ad felvilágosítást.

Farkas Győző a vaskorona-rend lovagja.

Ideiglenes nyugalomba vonul.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

Az aradi pénzügyigazgatóság vezetésében beálló változás a holnapi nappal hivatalos megerősítést nyer.

A hivatalos lap holnapi száma ugyanis azt közli, hogy a király Farkas Győző kir. tanácsos, aradi pénzügyigazgatónak ideiglenes nyugalomba helyezése alkalmából a pénzügyigazgatás körében kifejtett sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a III. osztályú vaskoronarendet adományozta.

A nyugalomba vonulás a pénzügyigazgató régebbi elhatározásával van kapcsolatban, amelynek folytán erre vonatkozó kérvényét még március hóban benyújtotta. A pénzügyigazgatónak joga lett volna nyugdíjaztatása előtt hat havi szabadságot igénybe venni, azonban a pénzügyigazgató erre nem tartott számot és utódja kinevezéséig hivatalban marad.

Farkas távozását az aradi közönség bizonyára sajnálattal fogadja. Állásában mindenkor előzékeny, kiválóan figyelmes volt a hozzá forduló felekkel szemben. A legutóbbi adókiutetések alkalmával az ő méltányosságának nagy része volt abban, hogy a kereskedők és iparosok érdekei az adóemelő kiséletekkel szemben védelmet nyertek.

Farkas Győző, aki aradi szülők gyermeke, azt az időt, melyet a pénzügyigazgatóság élén töltött, felhasználta arra is, hogy Arad közügyei iránt is élénk érdeklődést tanusítson. Mint a közigazgatási bizottság, mint sok társadalmi egyesület tagja a város társadalmát érintő mozgalmakból részt kért és sok üdvös alkotás megteremtésében működött közre, habár szerény egyéniségének megfelelően erről a külvilág nem is tudott.

A királyi kiténtetést közlő hivatalos lap azért emlékezik meg az ideiglenes nyugalomba vonulásról, mert, mint megbízható forrásból értesülünk, Farkas Győző egészségének helyreállítása után a pénzügyminiszteriumban magas rangú állást fog betölteni.

HIREK.

Mezei István nyomorog.

Mezei Istvánnak, akit ártatlanul vádoltak a szegedi Keiler Mária meggyilkolásával és akit ártatlanul le is csuktak, amikor végre — ártatlansága bebizonyulván — szabadlábra helyezték, az ügyész egy bicskát adott vissza. Azt a bicskát adta vissza a szegedi ügyész Mezei Istvánnak, amelyet a szereacsélen embertől letartóztatásakor elkoboztak. Mindenki azt hitte, hogy az ártatlanul elítélt embert — amlat ez művelt országokban szokásos — kárpótolják is valamivel, legalább egy kis alamizsnával, amit a rabsegélyző pénztárból kapott. De nem így történt. Mezei István még alamizsnát sem kapott. Mint ő maga ezt egy hosszánk írt, megindítóhangú levélben elpanaszolja, semmit sem kapott, csak egy bicskát és nyolc hónapi börtönt. Ennek fejében azonban elvesztette azt a szerény salvattuóri állást, amelyet letartóztatása napjáig a magyar királyi Államvasutaknál Piskin börtölöt.

A szegény, szájalomraméltó embert, akin ez a felháborító justíciamord megesett, egy krajcár nélkül bocsátották el a börtönből, ahová mások hibájából jutott és még állásából is kitétek. Étetéből elraboltak nyolc hónapot, kenyerétől megfosztották. A családja most már hónapok óta idegen emberektől, kegyelem kenyéren él. Mezei pedig nem talál munkát, mert az egyetlen ember, aki őt kiszabadulása után fölkereste, az ügyvédje, Reiniger dr. volt, az sem azért, hogy az állásnélküli embert segítse, hanem hogy tőle négysszáz korona védői honoráriumot kérjen.

Sajnálatos dolog, hogy mindent meg kell írni és hogy a sajtó útján kell felkérni az ügyészséget, hogy kártalanítsa az ártatlanul szenvedett embert és ezen az uton kell felszólítani a vasutigazgatóságot is, hogy adja vissza a kenyerét egy szegény családos embernek, aki öhibáján kívül esett bajba. Más országokban az ilyen írás felesleges volna. Ott az állam is, a társadalom is tudná, mi a közelessége a bírói tévedésnek egy áldozatával szemben. Ott törvény biztosítaná Mezei István kártérítési igényeit. Nálunk ez nincs így. Sem az állam, sem a társadalom nem gondoskodik róla, egyedül a sajtó az, amely őt pártfogásába veheti és appellálhat a vasutigazgatóság jogérzetére, hogy egy szegény, sokat sujtott embert ne engedjen végleg elszűlni, de adjon neki munkát, hogy legalább a száraz kenyeret kereshesse meg a maga és családja számára. Egyebet úgy sem kér Mezei István.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 1-én az időjárás: Meleg, elvélve csapadék, zivatarok.

— A miniszterelnök Ischlben. Budapestről jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök augusztus első hetében, mielőtt még az angol király Ischlbe érkezik, audiencián fog megjelenni a királynál, akit a nyári politikai és kormányzati eseményekről fog tájékoztatni. A miniszterelnök utazásának napját még nem állapították meg véglegesen. Wekerle egy napig szándékozik Ischlben maradni.

— Patriárka választás előtt. Karlóvárról jelentik: A holnapi patriárka-választás elé nagy érdeklődéssel néznek. Az előjeléből ítélve va-

lószerű, hogy Zmejanovics Gábor verségi püspököt fogják megválasztani. A radikális szerbek vasárnap délután teljes számban Budapestre utaznak és küldöttségileg keresik fel Kossuth Ferenc kereskedelmügyi minisztert, akit arra fognak kérni, járjon közbe, hogy a király Zmejanovics választását megerősítse. Günther Antal igazságügyminiszter, a kongresszusra kiküldött királyi biztos a választás megtörténte után Budapestre utazik, kedden vagy szerdán pedig Ischlbe megy, hogy a királynak a választás lefolyásáról és általában a kongresszuson törtétekről jelentést tegyen.

— A románok köréből. A Tribuna panaszképen azt írja, hogy a román iskolákat újabb veszedelem fenyegeti. A nevezett lap szerint Aradmegye több román községében a jegyzők arra bírják rá a szülőket, hogy adjanak nyilatkozatot arról, hogy kívánják, hogy az előadási nyelv az iskolában eszentul a magyar legyen. Az új iskola törvény szerint ugyanis, ha huszszülő kívánja ezt, akkor az iskola tanítás nyelve a magyar lesz. A Tribuna most föl hívja a román papokat, hogy akadályozzák meg a román iskoláknak ezen a módon való megmagyarosítását. Apponyi Albert gróf még a tavasszal meghíta Siegescu József dr. tanárt, hogy indítson vizsgálatot a karánsebesi román tanítóképzőben uralkodó állapotok tárgyában. A miniszteri megbízott, mint ő maga a Drapelulhoz intézett levelében írja, a vizsgálata folyamán megállapította, hogy 1. a képzőintézet tanárainak nagy része nincsen tisztában az erkölcse fogalmával, 2. néhány tanár az ifjúságot valóságilag demoralizálta, 3. oly emberek vettek föl tanári fizetést, akiknek az intézetben semmi közük nem volt és ott nem tanítottak, 4. az intézetben a múlt év november hónapjáig a havi 219 óra helyett csak 92 órát tanítottak, 5. az intézetben az anyim és a tőd fogalmát nem ismerték, a mennyiben az egyházi vagyont és a hívek által nehezen fizetett egyházi adókat mindenre elpazarolták és a mikor a biztos azt kérdezte az intézet igazgatójától, hogyan lehetett túrni ezeket a patriarkális állapotokat, akkor az igazgató azt felelte, hogy minnek avatkozik a kormány az egyház autonóm ügyeibe?

— Irodalmi szenzáció. Budapesti tudósítónk jelenti: A Nap híradása szerint Eötvös Károly és Bánffy Dezső báró a Balaton mellett, Szemesen történet találkozás alkalmával szenzációsnak ígérkező irodalom-politikai tervet beszéltek meg. Eötvös ugyanis közölte Bánffyval ama szándékát, hogy megakarja írni a koalíció vezérőbizottságának hiteles történetét az első üléstől egészen addig, amíg a régi paktum alapján a koalíció kormányt vállalt. Bánffy helyeselte a tervet és felajánlotta közreműködését. Eötvös már Szemesen hozzáfog a nagy kortörténeti munka megírásához.

— Császár Imre Döblingben Budapestről jelentik: A Bics mellett levő döblingi gyógyintézetnek, amelyben egykor Széchenyi István gróf, a legnagyobb magyar elborult elmével agyonlötöte magát, új magyar lakója akadt. Császár Imrét, a Nemzeti Színház művészt a hozzátartozói súlyos betegen Döblingbe szállították. Császár Imre az elmúlt szezonban már egyszer sem tudott föl lépni súlyos, mindjobban fejlődő ideggyógytörté, amelyből nem sikerült kilópnia. Az elmúlt hetekben astán Császár Imre állapota olyan válságra fordult, hogy orvosai tanácsára sürgősen Bicsbe kellett vinni. Eddig még nem érkezett hír, hogy a népszerű művész jobban van-e. Mint értesülünk, Császár

Imrét legközelebb a Nemzeti Színház örökös tagjává fogják kinevezni.

— Ekszertolva! gyermekek. Az aradi gyermekmenhely őríási feladatának bizonyítására elégséges lenne az az egy körülmény is, hogy mióta megnyílt, azóta Aradon egyre ritkábban kerülnek a rendőrség elé azok az apró emberek, akikből később a börtönök tölteléke válik. A fővárosi büntető-gyermekvilág sem produkálhat olyan tökéletes betörő adatokat, mint Arad s ezek megjavításával foglalkozik a menhely. Hogy milyen véralakú ez a bűnös had, mely már zsenge korában is a bűnözésből él, jellemzi az a körülmény, hogy a szigorú felügyelet dacára is megszöknek s alig lépik át a menhely küszöbét, lopnak, csalnak, betörnek. A Karaffa dinasztia viselt dolgai minden ujságolvasó előtt ismeretesek. Ma, hogy az utolsó Karaffa is hűvösre került, már utódja is van. Julius 24-én szökött meg a menhelyből *Pagura Antal* és *Satány János* Antal, két vakmerő, barátságatlan arcú és gyermekkoruk dacára már sok mindent próbált flu. Elő utjuk *Kis József* megyei tisztviselő lakására vezetett. A nyílt ablakon át besurrantak a szobába s az éjjeli szekrényből négy értékes aranygyűrűt loptak el. *Horváth Gyula* és *Rasztig István* detektívek nyomozták az egyik tettest még július 25-én. *Satányt* el is fogták s vissza vitték a menhelyre. Ez semmivel sem volt rávehető arra, hogy társát elárulja. A detektívek azonban ma ép akkor csípték fölön *Pagurát*, mikor a lopásból származó gyűjtött értékesíteni akarta. Fűsikelt ő sirással egy vén, cigányt megszégyení ő esküvéssel akarta ártatlanságát bizonyítani, de az időközben a menházból előállított cimborája bűnbánólag bevallott mindent. A rendőrség az ügyészségnek szolgáltatva át ezt s az patrónust állít részükre, aki talán visszafelé őket a tisztesség útjára.

— Szelle József szőnyegei. Szép keleti tarka szőnyegeket árvereztek ma az aradi királyi ügyészségnél. Értékes darabok, melyeken meg látszik, hogy valamely urház dobra került díszítői voltak. Szalónok féltett kincsel, háziasszony büszkeségei, melyek csak nagy tragédiák után szoktak a királyi ügyészséghez kerülni. *Szelle József*, a hírhedt aradi ügyvédé voltak ezek a dobra került szőnyegek. Utolsó hirdetői egy országos híres bűnpörnek, mely Arad közönségét évekig izgalemban tartotta. *Szelle József* ingóságait akkor bűnügyi zárlat alá helyezték és ezekből a legnagyobb részét nagyon értékes és finom, elkényeztetett talérra valló darabokból maradt meg utólagja az a három szép keleti szőnyeg, melyet ma délelőtt árvereztek el a marosparti palotában. Nem volt nagy közönsége ennek az érdekes árverésnek, melyen petom áron, nyolc, tíz és tizenkét koronáért bírósági hivatalnokok vették meg a *Szelle*-ház egykori büszkeségeit.

— Bányaművés. *Dévidről* jelentik: A rudai aranybánya telepen az egyik bánya beomlott és hat munkást elzárta a napvilágtól. Megmenekültek most dolgoznak. Eddig egy munkás meghalt.

— Elfogott betörők. Megírtuk, hogy július hó tizenkettedikén *Blaha Gusztáv* üzletereskedő Szabadság-tér 10. szám alatti üzletében betörők jártak, a kik harminc korona készpénzt és egy aranygyűrűt, továbbá *Blaha* értékes tájékpipáját lopták el. A detektívek hosszú kutatás után végre ma letartóztatták a betörőket. A vakmerő ifjak, mert tizennégy-tizenhat éves aradi jól ismert csirkéfogók követték el a tettet, a ház pinceszénjén keresztül hatoltak az üzletbe s az ott talált értéktárgyakat magukhoz vették. A pénzt *Karaffa Zsig*, az aradi jómadarak vezére, tartotta meg magának, egy gyűrűt

társával, *Kiss Mihály*val értékesítette. A bándába tartozik *Zetyik Mát*yas, rosvott multu csavargó is. Tettüket mindhárman beismerték. A rendőrség átkísértette őket az ügyészségre.

— Sztrájk az Operánál. *Budapestről* jelentik: Az Operaház zenekari, énekkari és műszaki személyzetének még a F. J. érvény-kormány megígérte anyagi helyzetük javítását. De azóta sem történt ebben az irányban semmi. Most elhatározták, hogy *Apponyi Albert* gróf kultuszminiszternél feltétlenül dűlőre viszik a kérdést. Memorandumban fordulnak a kormányhoz s el vannak határozva arra, hogy míg ez érdemben elintézve nincsen, sem a próbákban, sem az előadásokban nem részt vesznek.

— Üzlet vagy szerelem? Fővárosi tudósítónk jelenti: *Eszterházy Pál* grófnak *Liedermann Aurél* tőzsdebizománnyos ellen tett bűnvádi feljelentése körül újabb bizonyalmak támadtak. A gróf ügyvédje maga is hangoztatja, hogy a feljelentés éle nem *Liedermann* ellen irányul, hanem a gróf egy bizalmas barátja ellen. Azt hiszik, hogy a bűnügy egy érdekes szerelmi regény folytatása. *Liedermann* védője, *Gadl Jenő* dr. ma több fontos okmányt terjesztett a vizsgálóbíró elé, amelyekkel azt igyekszik bizonyítani, hogy *Liedermann* mindenben a gróf megbízásai szerint járt el. A védő kérte a vizsgálóbíró, hogy sürgősen idézze meg *Petrás Sár*it, a Királyszínház tagját, aki állítólag felvilágosítást adhat arról, hogy a pénz nagy részét a tőzsdebizománnyos a gróf utasításai értelmében kinek fizette ki. A védő előterjesztése felett a vádtanács hétfőn fog dönteni.

— Csendőr és arató. Nagybányán, mint tudósítónk jelenti, ma reggel *Pásztor György* csendőr verekedés miatt le akarta tartóztatni *Lengyel János* aratára szabadságot katonát. *Lengyel* ellenszegült és megharapta a csendőrt, mire *Pásztor* összevagdalta az aratót. A csendőr levágta *Lengyel* fülét, orrát s a testén is több helyen megsebesítette. A sebesültet haldokolva kórházba szállították.

— Házasságok. Szombaton, augusztus hó 1-én vezeteli oltárhoz kaggambi *Fluk Károly* Erdélyi Tillyke kisasszonyt, Erdély Ferenc Máv. főellenőr bájos leányát. Az ifju párt számosan halmosták el jókívánságaikkal, köztük az aradi társadalom legelőkelőbbjei.

Ravilák Béla, ujszentannal kereskedő holnap tartja esküvőjét *Kiss Mariska* kisasszonnyal a versaci rom. kath. templomban.

— Megszurta a barátját. *Hargucz János* és *Povebát Pál* vaggongyári munkások ma este együtt indultak el a műhelyből a hosszú utcai lakásukra tartottak. Az uton a két jóbarát valami fölött szóváltásba elegyedett. A szóvita hevében *Hargucz* kést rántott s barátján oly súlyos sérülést ejtett, hogy azt a kórházba kellett szállítani.

— Modern színpad. Holnap kezdi meg előadásait a „Központi” szálloda kerthelyiségében *Roland* igazgató. A megnyitáshoz sikerült néhány napi vendégfellépésre az országos híru kézkedvelt komikust, *Baumann Károlyt*, a Fővárosi Orfeum tagját megnyerni. Fellép továbbá *Ciarisó Beassy*, az amerikai macska idomitónó, *Sarrelló* drótművészek, *The Clauseons* akrobaták, *Ormay* Lujza jellemkomika, *Vass Feri* szalonkomikus, *Györfi Jenny* és *Réza Fida* énekesnők. *Baumann Károly* fellépése iránt őríási az érdeklődés, mert ha jól tudjuk, a jeles művész most először lép fel Aradon. *Baumann* rendez fellépte alatt a helyárak: 2 ker. és 1 kor. 20 fillerre vannak felemelve.

— Kis lányok réma. *Lukács István* foglalkozás nélkül csavargót ma délután egy rendőrtetten érte, amint a Salacz park mentől töltésen öt éves kis leányokkal játszalankodott. Az elő-

állított állatias embert a rendőrség letartóztatta.

— Az adókiadó bizottság előtt tárgyalás alá kerül augusztus hó 1-én, szombaton 2890-ik tételtől 2474-ik tételig. Varrógép kereskedők, varróiskola (női), varrónő, vasbutorgyár, vaskereskedő (csaka is), vas- és rézöntő, vállalat (vállalkozó), vászonáru nagykereskedő, vendéglős (szállodás); augusztus hó 4-én, kedden tárgyalás alá kerülnek a 2475-ik tételtől 2548-ik tételig. Vegyeskereskedő, végruhajtó, villanyszerelő, virágkereskedő, vívómester, vízvezetési szerelő, zene-konzervatórium, zongoramester, készítő, kereskedő, földesgárus, szákereskedő (kőcserző), zsibáros.

— Aki sikerrel akar hirdetni, forduljon az „Általános Tudósító” (Laopold Gyula) hirdetői osztályához, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetői osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes ujségkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

— Amateur fényképészeknek! Általánosan ismert kitűnő szalon- és uti-fényképezési készülékek, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kézi aparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek *Moll A.* cégnél (Bécs, Tuchlauben 9., es. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben *Vojtek* és *Weisz*nál Aradon. 191.

Ma nagy tombola-estély

Kovács és Novotny

Vadászkürt-vendéglő kerthelyiségében.

Főnyeremény:

Egy ponni ló.

Tombola-jegy 80 fillér.

Esténként *Gyurkovits András* zenekara hangversenyez.

TARKASÁGOK.

(A jó úszel.) *Gyórokon*, kétségtelenül a nyaralók tiszteleére, művészet ütött sátrat, a mely a Kaszinó kerthelyiségében, aradi művészek segítségével, szolgáltatja helyajjai esték nemes szórakozását. Ebben a rovatban természetesen nem az előadások művészi értékéről, vagy az ugynevezett művészlemez szó, — hanem egy szines epizódrol, a melyik a gyóroki színházi szezon egyik estéjébe illeszkedett be.

Népezművet játszottak és így a nézőtérre bekiváncsoltak a nép egyszerű gyermekei is. Ezek egyike, egy eleven magyar legény, a nézőtér hátsó részében olyan fesztelenséget tanusított, a minőt alig tapasztaltak még színházban. Az előadás alatt jobbra és balra megszegte azt a parancsot, a mely a motoros vasut kocsijának falára is föl van írva, végül hangosan kiabálgatott:

— Gyere ide komám! Innen jobban látni!

Ez a viselkedés természetesen megzavarta az összejátékat. A rendező, hogy a zajosabb botrányt elkerülje, odaient neki:

— A pénztárnál visszakapja a jegy árát, csak menjen el.

A legény minden méltatlankodás nélkül, nyugodtan fogadta a fölívást. Elment a pénztárhoz, ott kifizették neki a jegy árát és ő csendesen tovább

állt. A jelenetre természetesen többen köréje csődültek. Mikor már a pénz a zsebében volt, azt mondja a temperamentumos legény:

— No, ez jó üzlet volt ...

— Üzlet?

— Persze. Mert hát én — jegy nélkül mentem a színházba ...

(A leleplezett szabómester.) Faludy Károly aradi színész néhány hét előtt nyájas levelet kapott a szabójától. Mi diszkrécióból csak a levél következő passzusát közöljük:

„... békésen, barátságosan szeretném az ügyet ellátni. Egyrészt, mert ön oly jó kliensem volt, másrészt pedig nem akarom azokat az ocsmány ügyvédeknek hízalni. Maradtam igaz hive, Klein Márton szabó.”

Faludy nem válaszolt erre a levélre mindmáig. Néhány nappal ezelőtt azonban ügyvédi felszólítás érkezett címére.

„X. ügyvéd felszólítja Faludy Károly urat, hogy 140 korona tartozását a Klein Márton cégnek hárem napon belül a törvényes következmények ... s a többi, s a többi.”

Erre már Faludy is reflektált. Fogta Klein Márton levelét és azt borítékba téve elküldte X. ügyvédnek. Hozzácsatolta azonban a saját magyarzó sorait is, melyek így hangzottak:

„Mellékelve küldöm K. M. ur hozzám intézett levelét, abból láthatja, hogy K. M. ur megsértette az egész ügyvédi kart. Ha van önben és kollégáiban egy kis tisztesség és karbeli összetartás, úgy K. M. urnak ügyét nem vállalják. Maradtam, stb. ...”

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Petőfi-ünnepély.** A IV. kerületi Barabás Béla jótékonycélu asztaltársaság ma, folyó évi augusztus hó 1-én (szombaton) este 9 órakor, a „Fekete bárány”-hoz címzett vendéglő kerthelyiségében (Boros Béni-tér és Fa-utca sarkán) **Petőfi-ünnepélyt** rendez, hazánk nagy költője halálának 59 ik évfordulója emlékére, amelyen vendégek szívesen fogadtatnak. Az ünnepély sorrendje: Előki megnyitók. Ünnepl beszéd, tartja: **Kaszab Géza** hírlapíró. Alkalmi óda, írta és szavalja: **Mohos Agoston** hírlapíró. Az egyesület kéri tagjait, hogy az ünnepélyen minél számosabban jelenjenek meg.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Boszniai szilvaizet vásárlék figyelmébe. A bosnyák és hercegovinai országos kormány figyelmezteti az érdekelteket, hogy az onnan származó, tisztán kezelt és frissen szedett teljesen érett egészséges szilvából, főzött szilvaizet dicsáin, hordóin és tartályain fekete betűkkel jelezve kell lenniök a minőségnek és a származási helynek, valamint a tiszta súlynak is. Rossz és egészségtelen szilvaizet forgalomba hozni szigorúan tiltva van és ilyenek forgalomba hozói tetemes pénzbírsággal és elzárással sújtatnak.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 31.

Az időjárás mezőgazdasági szempontból ez időszerint már nem esik oly alapos megbírálás alá mint eddig, miután az összes gabonafélék — ugysszólván — (ul vannak azon a ponton, a midőn az idő rájuk nagyobb befolyást tehet. Mindazonáltal egyik-másik terménycikknek szüksége van még kedvező időre, mit remélhetőleg meg is kap.

Mint hogy ma már a termésről bizonyosabb értesüléseink vannak, megemlíthetjük, hogy Arad megyében az átlagos termést 6 métermázsára becsülik.

A gabonaüzlet irányzata szállárd jellegű.

A mai piacon ekeik:

2000 mm. buza 10:50—70

800 mm. rozs 8:60—70

250 mm. árpa 7:—720

200 mm. zab 7:20—80
150 mm. tengeri 7:60—80
A gabonáarak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 31.

Amerika 1¼-el magasabb. 35 ezer mm. 5—10 fillérel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza októberre . . .	11.16—11.17	11.21—11.22
Zab októberre . . .	8.27—8.29	8.26—8.27
Rozs októberre . . .	9.41—9.42	9.44—9.45
Tengeri májusra . . .	7.29—7.30	7.30—7.31
Tengeri augusztusra . . .	7.60—7.61	7.66—7.67

Zárul 5 órakor:

Utőtőzsde üzlettelen.

IDEGENEK ARADOK.

— Július 31. —

Fehér Kereszt szálloda. Rosztányi Géza kárbecslő Budapest. — Kállai Elemér utazó Budapest. — Balázs Vilmos dr. orvos neje és leánya Világos. — Geesler István Brassó. — Jovanovits János utazó Bécs. — Peceol Jenő földbirtokos Hátszeg. — Heumann Adolf utazó Budapest. — Csátary Frigyes igazgató Budapest. — Szigethy Árpád hivatalnok Kolozsvár. — Takács Mór dr. orvos Temesvár. — Papp Sándor kárbecslő Budapest. — Fogar Samu utazó Pécs. — Komlós Lipót utazó Bécs. — Hackberger Samu utazó Bécs. — Stern Bertalan utazó Prosnitz. — Berger Rudolf utazó Bécs.

Központi szálloda. Murai Sándor utazó Budapest. — Surassy Berta tanárnő Arad. — Rónai Jakab árvaszéki gondnok és fia Szeged. — Jaczoly Gábor mérnök Nagybecskerek. — Reiter Armánd magánhivatalnok Világos. — Weber János mérnök Moson. — Tétel Samu utazó Budapest. — Mandel Ferenc utazó Budapest. — Szemere H. József utazó Budapest.

Vass szálloda. Ifj. Tripón János birtokos Algyst. — Berkes Armin gyógyszerész Csermő. — Engel Simen kereskedő Budapest. — Bernt Károly utazó Budapest. — Billitz Gyula utazó Temesvár.

Pannonia szálloda. Gattis Jakab tanító és neje Lovrin. — Kleitsek Anna mézáróné Lovrin. — Pávelka Antal hivatalnok Resicabánya. — Reiter Armánd hivatalnok Világos. — Klein Simon kereskedő Frangág.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1908. évi augusztus hó 1-én:

Gál Gyula, a budapesti Nemzeti Színház művészének vendégfelleptével:

Itt először:

Mercadet.

Vigjáték 3 felvonásban, írta: Honoré de Balzac. Fordította: Huszár Vilmos.

S Z E M É L Y E K:

Mercadet	Gál Gyula.	Violette	Várnay Jenő
Mercadettné	Benkóné.	Justin inas	Ajtay Odón.
Julla, leányuk	Körössy Juci.	Teréz	Molnár Ilona.
Minard	Ujj Kálmán.	Virginia	Novák Irén.
Verdelin	Keszler E.	Mericourt	Szappanos D.
Gouillard	Szendrey M.	De la Brive	Delly Lajos.

Közdete 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. augusztus hó 1-én, szombaton:

1. Amor birodalmában. Látványosság. — 2. A dühös bárány. Bohózat. — 3. Lelkifurdalás. Dráma. — 4. A hülye János. Megható életkép. — 5. Minden kornak meg vannak a maga bajai. Mulatságos. — 6. A három jóbarát. Kacagtató. — 7. Don Rodrigo szerelme Lovagkori történet. — 8. Az aszfaltmunkás látományai. Bohózat.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — **Cukrászda.**

Előadások: Este 7 órától 11 óráig.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Bolgár Lajos.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az „Általános Tudósító” (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árákon eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Disztes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknak díjmentesen.

Felügyelő-bizottsági tagok jogai, kötelességei és felelőssége

Írta: Kormos Alfréd, a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja szerkesztője.

E mű alapos és kimerítő tájékoztatást nyújt mindazon jogviszonyokról, melyek a felügyelő-bizottság intézménye körül keletkezhetnek.

Az egyes vászonkötésben — bérmentve 3 korona. —

Székudvari

vegyeskereskedésem
korlátlan italméréssel

haszonbérbe kiadom.

Stern Lajos,

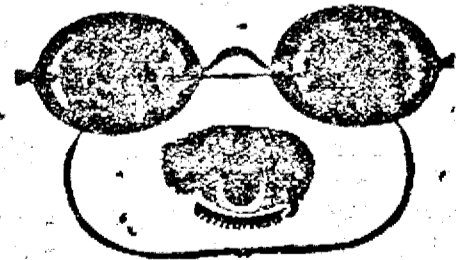
2565 Székudvar.

Elsőrendű látványosság üzlet.

DICK SAMU

Órák és látványosság

Arad Andrásy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Kiad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árákon. Raktáron tart mindennemű színházi látványosságokat a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb kiegészítők, orrszíptők és szemüvegek arany, ezüst, nickel és tekenőbéká csont keretekben, legjobb üvegekkel.

• Nagy raktár sűrűségi fokmérőkhöz, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2412

Szemüvegek és orrszíptők orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

* Hideg buffet! Egész éjjel nyitva! *

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a Salacz Gyula-utcában volt „KIS PIPA“ helyiséget átvettem és azt teljesen újonnan átalakítva és kibővítve a mai kor igényeinek megfelelő **modern kávéházzá átalakítva** és azt

EMKE KÁVÉHÁZ cimen

folyó évi augusztus hó 1-én

megnyitom.

Főtörekvésem az leendő, hogy **tiszta és hamisítatlan italok**, valamint **hideg ételek** és pontos kiszolgálás által a n. é. közönség szíves megelégedését kiérdemeljem.

Társaságok részére külön helyiségek!

Naponkint

egyelsőrendű cigányzenekar hangversenyez

Számos látogatásért esedez kiváló tisztelettel

Weinberger Lajos,

2518

Az EMKE kávéház tulajdonosa.

* Hideg buffet! Egész éjjel nyitva! *

CSALÓ-

dik az, aki azt hiszi, hogy a csunya és rossz karban levő fogakat nem lehet **hófehérre** tisztítani, mert egy kísérlet mindenkit meggyőzhet arról, hogy a törvényileg védett és szabadalmazott

Nádlér-féle „Hófehér“

fogtisztító-szer még a legelhanyagoltabb fogat és annak feketeségét vagy sárgaságát a leg-rövidebb időn belül is **hófehérre tisztítja.**

Az egészségre nem ártalmas,

mert a „Hófehér“ fogtisztítószer tisztán növény nedvekből vegyi uton van összeállítva. Egy üvegecske ára, mely 1—2 évre elegendő csak

☛ **1 korona 50 fillér.** ☛

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl a feltaláló és készítő:

Nádlér Lajos

2544 Arad, Andrassy-tér 20.

Főraktár: Vojtek és Weisz drogueria.

● Uj üzlet!

Szabott árak!

Uj üzlet! ●

Lányi Marcell

cipőkülönlegességi raktára,

a világhírű „Kobrak“ cipőgyár gyártmányainak egyedélarusítója

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

==== Ajánlja ====

férfi-, női- és gyermekecipő-különlegességekkel

dusan felszerelt raktárát.

Idényszerű cipőkülönlegességek állandóan és minden kivitelben raktáron vannak.

Vidéki megrendelések a legpontosabban lesznek szállítva.

967

● Uj üzlet!

Szabott árak!

Uj üzlet! ●

APRO HIRDETÉSEK.

A Kinek

Ismeretség híján

háztartásra,
nevelőre,
érettségire,
könyvtárolásra,
segédre,
szobalányra,
szobalányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

kulcsárra,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

bérbeszedni kíván

birskot,
haszt,
vadászterü-
letet,

kocsit,
lovat,
hálasztót,
telket,

Aki

eladni kíván

butort,
kongorát,
borot,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

mindenekelőtt vétel vagy bérbérvétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesít, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetésai
aróváltatásának.

Egy Wertheim-szekrény eladó.
Petőfi-u. 4. ajtó 8.

Jó hordók kaphatók

minden nagyságban 2200 literig.
Tudakozódni lehet a Magyarad-
mènesi borszövetkezetenél Aradon.
2605

Az aradi turista egyesület

Arad-Hegyaljai uthalózatának tér-
képe. Automobilosok, kerékpá-
rosok és turisták használatára 50
fillér leszállított áron kapható
Ingusz I. és Fia könyvkereskedésé-
ben Aradon. Telefon 517. 201

Eladó!

Egy jó karban levő két szárnyas
nagy kapu; üzlet ajtó és egy ki-
rakat rollókkal. Cim: Forray-utca
2. sz. alatt. 2591

Minden ujdonság

azonnal több példányban kapható
80.000 kötetes kölcsönkönyvtá-
rban, heti 8 filléres kölcsön-
díj ellenében. A könyvek újak és tiszták.
Terjedelmes jegyzékek vidékre is.
Zenemű kölcsönző intézet. Kerpel
Izsó könyv és papirkereskedése,
Aradon. 212

Értesítés!

Értesítem a nagyérdemű kö-
zönséget, hogy a Deák Ferenc-ut-
cában levő Vas-szálloda utcai üzlet-
helyiségében

„Kis sörcsarnok”
elnevezés alatt

bor- és sörcsarnokot nyitottam

ahol egy pohár valódi Dreher kö-
bányai sör 8 krajcárért, egy korsó
pedig 12 krajcárért kapható. Kitűnő
saját termésű hegyaljai bor 40 kr.
Zóna reggeli kenyérrel 10 kr.

Szíves pártfogást kér kész szol-
gálatlalt 2603

Haas Albert.

22002—1908. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy az 1908.
évre elkészített föld és házbér adó
utáni ált. jöv. pótdó kivetési laj-
strom f. évi augusztus hó 1-től a
város adóügyi osztályánál 8 napi
közszemlére van kitéve

Erről az adóköteleseket azzal
értesítjük hogy netáni felszólalá-
sukat és pedig:

a) azon adózók, kik az illető

kivetési lajstromban tárgyalt adó-
nemmél már a múlt évben voltak
megróva, a lajstrom kitételének
napját.

b) azon adózók, kik a kivetési
lajstromban megállapított adóval
a kivetés évében első ízben rovat-
nak meg, adótartozásukat az adó-
könyvecskébe történt bejegyzését
követő 15 nap alatt a városi ta-
nácsnál előterjeszthetik.

Arad, 1908. július hó 25-én.

A városi tanács

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-
bajok, testi bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedé-
s, máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen
a jeles házi-szer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy
lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fejtettnek.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Moll-feliratu ónozzattal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz no-
vezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény,
ceuz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb nép-
szer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 20 fill.

csak akkor valódi ha

minden üveg Moll A. védjegy e

tünteti fel és „A

szóbereszesz no-

vezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény,

ceuz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb nép-
szer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 20 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyer-
mek és felnőttek okserű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill.
Mindn darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszéküldés:

MOLL A gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, L. Tuchlauben 9. sz.

5041

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettnek.
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott ké-
szítményeket kérni. Aradon kapható: FOLDES KELEMEN és HAJÓS ARPAD
gyógyszertáraiban.

Sényeges árleszállítás

fehérnemű, vászon, chiffon és asztalneműeknél.

Megjegyezzük, hogy nem holmi kétes minőségű, hanem
elsőrendű általunk garantált jó áru kerül olcsó eladásra.

Fentiekén kívül:

Czérna vászon maradékok

méterenkint 70—80 kr.,
egész vékony 90 kr.-ért.
30% megtakarítás.

Chiffon és mada- polan maradékok

3 ml.-től 6 méterig darabokban
27 és 32 krajcár méterre
Kiváló jó minőségűek.

3000 méter

egyféle egész finom ba-
tiszt chiffon 60 kr. he-
lyett 45 krajcár.

Ritka alkalmi vétel!

Pamut vászon maradékok

erős szálú 30 krajc., kö-
zép szálú, minden fehér-
neműre alkalmasak, 32
krajcár méterre.

Fenti maradékok igen
alkalmasak

Internátus

kelengye összeállítására.

Intézeti kelengye leány
és fiuk részére

készen raktáron vannak
vagy előnyös áron ké-
szíttetni vállaljuk.

Rosenblüh H. és Társa

divatarunaz.

391

**BUZIASI PHÖNIX
ASVÁNYVIZ**

Kitűnő hatású vese- és hólyagbajoknál.
Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített,
rendkívül üdítő asztali víz.
Üdit, gyógyít! Orvosilag ajánlva.

Ivógyógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a veseme-
dence idült hurutjainál, húgykő- és fűvényképződésnél, a lég-
utak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatá-
sának bizonyult. — Prospektet kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buziasífürdőn

Japan kávéház megnyílik!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a

Japan kávéházat

folyó évi augusztus hó 1-én, szombaton délelőtt 12 órakor

megnyitom.

Semmi fáradságot, költséget nem kímélve, kávéházamat teljesen ujon-
nan berendeztem, úgy hogy a mai kor legmagasabb igényeinek is meg fog felelni.
A legjobb kávéházi italok, Aradhegyaljai legjobb minőségű fájborok,
bel- és külföldi italok, hideg buffé, egész éjjel nyitva.

A nagyérdemű közönséget Zsiga Mita Arad kedvenc, ujonnan s
zöttetett zenekarával fogja esteként válogatott műsorral szórakoztatni.

Szolid árak, pontos és figyelmes kiszolgálás.

Főtörkvésem mindenkor oda fog irányulni, hogy a n. é. közönségnek
minden tekintetben rendelkezésére állhassak. 2556

Kérve Arad város n. é. közönségét tiz éven át irántam tanusított ta-
pasztalatokban magamat továbbra is ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

Tóth Imre, a Japan kávéház tulajdonosa.